СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 7.53, 16.00, 8.07;
Віцебск — 7.49, 15.44, 7.55;
Магілёў — 7.42, 15.50, 8.08;
Гомель — 7.34, 15.53, 8.19;
Гродна — 8.09, 16.16, 8.07;
Брэст — 8.08, 16.24, 8.24.

МЕСЯЦ:
Маладзік 24 лістапада.

ІМЯНІНЫ
Міны, Віктара, Вікенція, Максіма, Сцяпана

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1 рубель

24 ЛІСТАПАДА 1992 г. аўторак, № 235 (22013)

РОЗГАЛАС

«МАЯ ХАТА З КРАЮ»

Працягваецца прызыў беларускіх юнакоў у армію, выяўляючы пры гэтым, што для некаторай часткі моладзі словы «патрыятызм» і «вайсковы абавязак» з'яўляюцца пустым гукам.

Так, з пачатку восеньскага прызыву на прызыўныя пункты Рэспублікі Беларусь не з'явіліся каля 3.600 хлопцаў (для параўнання: у час веснавога прызыву на зборныя пункты не прыйшлі больш за 1.300 чалавек), з якіх толькі некалькі дзесяткаў змаглі прадаставіць апраўдальныя дакументы.

Прычыны няяўкі астатніх высвятляюцца, аднак ужо зараз вядома, што 42 прызыўнікі наогул катэгарычна адмовіліся служыць, а лёсам 427 хлопцаў усур'ёз цікавяцца органы міліцыі.

І ўсё ж на фоне краін блізкага замежжа сітуацыя на Беларусі не самая горшая. У суседняй Расіі, па словах намесніка начальніка штаба расійскай арміі генерала Калеснікава, працэнт «адказнікаў» у час сёлетняга восеньскага прызыву ў буйных гарадах даходзіць да 90, а на перыферыі — да 30 працэнтаў.

КАМУНІСТЫ МІНШЧЫНЫ: «ДАЛЕЙШАЕ ПРАМАРУДЖВАННЕ НЕМАГЧЫМА»

У суботу карэспандэнт «Звязды» праслухаў два даклады на мінскай абласной установчай канферэнцыі Партыі камуністаў Беларусі —аб бягучым моманце (Васіль Новікаў) і аб новай партыйнай праграме (Віктар Чыкін). У абодвух прагучала нямала цікавай інфармацыі. У вобласці сёння дзейнічаюць 21 раённая і 2 гарадскія арганізацыі камуністаў. На канферэнцыю ўсе яны, за выключэннем Стоўбцаў і Клецка, прыслалі сваіх дэлегатаў.

На Міншчыне зараз больш за дзве тысячы арганізаваных прыхільнікаў камуністычнай ідэі, а ўвогуле іх, на думку дакладчыкаў, намнога больш: людзі пакуль у разгубленасці. Але народ, як прагучала, абуджаецца ад спячкі і пачынае ўсведамляць, у якую багну яго зараз уцягваюць. Таму марудзіць, як і колісь, немагчыма. Ад камуністаў патрабуецца «беспощадная яростность мысли и предельная конкретность действий». Напрамак апошніх у асноўным ранейшы: за адмену рашэння аб прыпыненні дзейнасці КПБ, за ўзнаўленне вялікай дзяржавы і г. д.

Канферэнцыя прыняла, акрамя пастаноў па пазначаных у дакладах пытаннях, зварот да камуністаў і ўсіх працоўных вобласці, выбрала абласны камітэт партыі і яго палітсавет, які ўзначаліў Васіль Новікаў.

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

Пасля 10-дзённага тайм-аўта

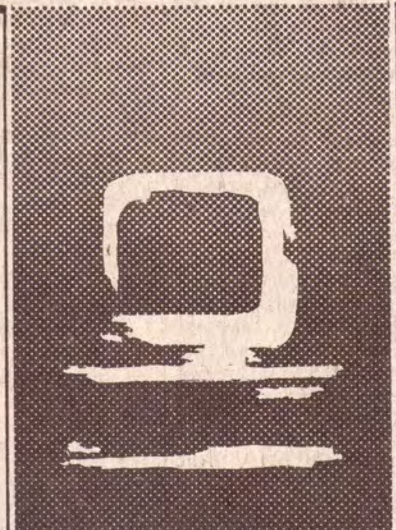
АДНАЎЛЯЕ СВАЮ РАБОТУ ПАРЛАМЕНТ РЭСПУБЛІКІ

Месяц работы парламентарыяў, калі браць па вялікаму рахунку, адных з нас задаволіў, другіх — расчараваў, трэціх... Трэція лічаць: можна (і трэба!) працаваць лепш. І яны, як мне здаецца, маюць рацыю больш за іншых, разам узятых.

Каля палавіны больш чым з 340 народных дэпутатаў я ведаю асабіста. Кажу гэта не дзеля таго, каб засведчыць сваё «ўваходжанне» ў вышэйшы ўладны эшалон, а толькі для таго, каб заручыцца верай чытачоў: чым жыве парламент Рэспублікі Беларусь ведаю не па чутках... Дзевяць з палавінай пасяджэнняў (палавіна — гэта цяперашняя сесія), праведзеных на балконе і за калонамі авальнай залы Вярхоўнага Савета (месцы гэтыя — для журналістаў і запрошаных у парламент), даюць мне права выказаць як свой пункт гледжання на цяперашнюю сітуацыю ў вышэйшым заканадаўчым органе дзяржаўнай улады, так і паразважаць над нашым сённяшнім і заўтрашнім жыццём...

Дзесятую па ліку сесію Вярхоўнага Савета чакалі з вялікім нецярпеннем. Чакалі ўсе: **выбаршчыкі і народныя выбраннікі, дэмакраты і былая партнаменклатура, апазіцыянеры і цэнтрысты, левыя і правыя...** Калі каго не «ўлічыў» у гэтым пераліку — няхай даруе: разабрацца цяпер «хто ёсць хто» — няпроста, ды,

(Заканчэнне на 3-й стар.).

«Наша памяркоўнасць у дзяржаўных пераўтварэннях—вымушаная»

З АДКАЗАЎ СТАРШЫНІ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ С. ШУШКЕВІЧА НА ПЫТАННІ КАРЭСПАНДЭНТА АГЕНЦТВА РЭЙТЭР

— Беларусь — суверэнная дзяржава. Што дала незалежнасць рэспубліцы, яе грамадзяніну?

— Па-першае, незалежнасць дала магчымасць усвядоміць людзям тую гістарычную праўду, якая раней скажалася. Дала магчымасць чалавеку адчуць сябе нязмерна больш свабодным.

Па-другое, мы ўсвядомілі, як складана быць незалежным. Мы хочам жыць і працаваць на новай дэмакратычнай аснове, паставіўшы ў аснову асноў інтарэсы чалавека. Гэта патрабуе вельмі грунтоўнай распрацоўкі заканадаўства, забеспячэння яго сістэмнасці, несупярэчлівасці, правядзення ўласнай фінансава-крэдытнай палітыкі і г. д. На жаль, поспехамі, якія б станоўча адбіліся на жыццёвым узроўні насельніцтва, пахваліцца пакуль што нельга. Таму неабходна вельмі сур'ёзная прафесійная работа парламента і ўрада для дасягнення сапраўднай самастойнасці, дастойных форм існавання. Дабіцца гэтага няпроста. Сітуацыя ўскладняецца яшчэ і тым, што тыя сілы, якія кіравалі, выкарыстоўваючы нестабільнасць у эканоміцы, працягваюць дэзарыентаваць народ: «Глядзіце што творыцца, а пры нас жа было лепш».

— Як можна ісці наперад, калі многія дэпутаты з'яўляюцца прадстаўнікамі тых сіл, супраць якіх вы цяпер выступаеце?

— Наперад ісці можна. І я хачу, каб вы правільна зразумелі мае словы. Яны не азначаюць, што ў парламенце ёсць прадстаўнікі сіл, варожых народу. Я перакананы ў тым, што пераважная большасць парламентарыяў жадаюць дабра беларускаму народу. Іншая справа, што гэтыя сілы і іх прадстаўнікі самі былі ўведзены ў зман адной структурай і трэба з гэтага зману выходзіць.

І не думаю, што змена саставу Вярхоўнага Савета істотна змяніла б што-небудзь. Таму што высокакваліфікаваных палітолагаў, юрыстаў, людзей, якія добра арыентуюцца ў сітуацыі, у нас пакуль яшчэ мала.

— Але як жа ўсталёўваць рыначную эканоміку, калі і сярод парламентарыяў нямала яе праціўнікаў?

— Паўтаруся: тыя, хто выступае супраць, не арыентуюцца ў сітуацыі, уведзены ў зман. Яны выбралі тэрмін «сацыялістычная рыначная эканоміка» (дарэчы, ніхто не ведае, што гэта такое) і перакананы, што рынак сумяшчальны з размеркавальнай сістэмай. Не выключаю, што яны шчыра шукаюць ісціну, але, на жаль, не там, дзе трэба. І што яшчэ горш, знаходзячыся ў палоне ўласных ілюзій, ненаўмысна падманваюць людзей, якія не валодаюць дастатковымі ведамі ў гэтай галіне.

— Якая ж ваша пазіцыя адносна рэформ? Вы за радыкальныя пераўтварэнні?

— Я прыхільнік хуткіх і рашучых дзеянняў. Але ў гэты пераходны перыяд, які перажывае цяпер рэспубліка, спешка на шляху да дасягнення поўнай самастойнасці, да плюралізму ў плане форм уласнасці, форм гаспадарання на зямлі і г. д. толькі нашкодзіць. Перш за ўсё, неабходна змяніць мысленне вельмі шырокіх мас насельніцтва. Таму наша ўмеранасць у плане дзяржаўных пераўтварэнняў вымушаная.

— Як ідзе прыватызацыя ў Беларусі?

— Мы яе прыпынілі да прыняцця адпаведнага закона, заслухаўшы справаздачу выконваючага абавязкі Генеральнага пракурора рэспублікі. У сваім дакладзе ён прывёў столькі фактаў прысваення маёмасці на аснове «сырых» нарматыўных актаў, распрацаваных Саветам Міністраў, што не спыніць гэты грабеж — загубіць саму ідэю прыватызацыі. Закон аб прыватызацыі мы будзем разглядаць на цяперашняй сесіі парламента.

— У вас няма прыватнай уласнасці на зямлю. Гэта таксама тармозіць рэформы?

— Канцэптуальна ёсць. У пер-

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ЯК ГУЧЫЦЬ ВОСЕНЬ?

Вельмі рана мы вырашылі падпарадкаваць сваё жыццё зіме. Не глядзіце, што снег адбіў ахвоту да пешых прагулак па вуліцах Мінска, не думайце, што паветра ўсё больш павявае холадам. Лепш паслухайце! Восень падаравала вам на развітанне свае лепшыя мелодыі.

«Беларуская музычная восень», цяпер міжнародны фестываль мастацтва, пачалася. Пачалася беларускай музыкай — у канцэртнай зале філармоніі прагучала сімфонія Уладзіміра Кандрусевіча «Плач перапёлкі». У аснове яе стварэння — раманы Івана Чыгрынава «Плач перапёлкі», «Апраўданне крыві», «Свае і чужыя», а таксама экранізацыя гэтых твораў І. Дабралюбавым.

У праграме фестывалю шмат цікавых сустрэч. Адкрываць яго выпала славутаму маэстра Святаславу Рыхтару. Тыя, каму пашчасціла трапіць на гэты канцэрт, нягледзячы на ўсе адміністрацыйныя перашкоды і адсутнасць білетаў у касах, атрымалі сапраўдную асалоду, слухаючы творы Шапэна і Скрабіна.

Музыка вырвалася з-пад трапяткіх пальцаў, каб вы адчулі яе сэнс, непадуладны ніякім словам. Гучыць Музыка. Іграе Рыхтар...

Ларыса ЦІМОШЫК.

СУСТРЭЧА З МУЗАЙ РЫХТАРА

Да пачатку канцэрта заставалася пяць хвілін. Сотні аматараў музыкі чакалі Святаслава Рыхтара. Зала філармоніі была перапоўнена святлом, цеплынёй і святочным настроем. Трапіць сюды, відаць, пашанцавала не ўсім жадаючым, бо ўжо на далёкіх подступах да будынка людзі пыталі пра лішні білецік. Вось-вось на сцэну выйдзе вялікі маэстра, і таму я нацэліў туды фотаапарат. Да мяне падбегла ўсхваляваная жанчына: «Хутчэй хавайце сваю стрэльбу!»

«А што здарылася?»— пытаюся.

«А хіба вы не ведаеце, што Святаслаў Рыхтар не любіць фатаграфавацца, і калі ён убачыць ваш фотаапарат, дык адмовіцца даваць канцэрт. І сотні людзей, якія прыйшлі ў гэтую залу, не пачуюць вялікага музыканта».

«Але ж у мяне ёсць заданне рэдакцыі», — адказваю.

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ЗЛАЧЫННАСЦЬ

«101-ы кіламетр»

БАРЫСАЎСКІ РАЁН ПРАЦЯГВАЕ ЗАЙМАЦЬ ПЕРШЫЯ РАДКІ Ў СПІСЕ САМЫХ «ЗЛАЧЫННЫХ» У РЭСПУБЛІЦЫ

Што падзагаловак не ёсць проста мастацкае перабольшанне, сведчу сам. У аўтобусе ў мяне ўкралі пачак «Астры». Так стала крыўдна (тым больш, што справа адбывалася пасля аб'яўлення манаполіі дзяржавы на продаж тытунёвых вырабаў). Праўда, не гэта з'явілася першапрычынай жадання пазнаёміцца са злачынным светам раёна, а такая вось лічбачка: на сённяшні дзень на 10 тысяч насельніцтва зарэгістравана больш чым 107 злачынстваў. Не ведаю, з чым параўнаць, а прасцей так: нідзе ў рэспубліцы такога няма. Свайго роду феномен. Унікум.

Адкуль пачалося — на гэты конт ёсць розныя меркаванні. Напрыклад, такая версія. Ледзь не да канца 50-х гадоў Барысаў быў славутым «101-м кіламетрам». Сюды высылалі індывідаў, у лаяльнасці якіх улада моцна сумнявалася. Перш за ўсё тых, хто меў «ходкі», г. зн. адседзеў у лагеры. Многія тут жа і аселі пасля, абзавяліся сем'ямі; некаторыя, кажучы міліцэйскай мовай, сталі на шлях выпраўлення, «завязалі». Іншым проста надакучыла блатная рамантыка. Але лагер з памяці не вытравіш — раз-пораз прарывалася. Была такая атмасфера, такое наваколле — напаўблатное, ці што. Тым больш, у «нелаяльных» татаў нарадзіліся дзеці, а яблык ад яблыні, як вядома... Словам, так глядзіць на праблему начальнік Барысаўскага РАУС Юрый Яфімчык.

З адносна спакойнага Салігорскага раёна яго перавялі сюды 10 гадоў назад. З таго часу спакойнае жыццё для яго скончылася. «Застой», ці перабудова, ці «постперабудова», ці пераход да рынку, ці падрыхтоўка да гэтага, — розніцы для Юрыя Сяргеевіча асаблівай не было. Кожны год — рэкордна высокі ўзровень злачыннасці.

Сёлета, уласна, тое ж самае, адрозненне толькі ў адным: летась за 9 месяцаў было ўчынена 470 злачынстваў, цяпер — 583. Крымінальных злачынстваў стала больш на 31,1 працэнта.

Злачыннасць — яна, як і чалавек, мяняецца ў залежнасці ад абставін. Кралі заўсёды, заўсёды рабавалі і забівалі за грошы ці рэчы. Сёння такіх выпадкаў — 80 працэнтаў ад агульнай колькасці. Інакш кажучы, крадуць літаральна ўсё: ад старой рыдлёўкі да прэзерватываў.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА
Невядомы залез у памяшканне паліклінікі № 2, дзе ўкраў тэлевізар «Гарызонт-Ц 412», калькулятар, 2 тэлефонныя апараты, электрачайнік, 50 прэзерватываў замежнай вытворчасці і 400 —айчыннай.

У нас даўно не кралі ад безвыходнасці. Прыкладна гадоў сорак ужо. На вялікі жаль, тэндэнцыя аднаўляецца, што лішні раз пацвярджае —гісторыя развіваецца па спіралі.

Падпалкоўнік Яфімчык — міліцыянер, і гэтым усё сказана. У той жа час — ён чалавек. Як міліцыянер ён ловіць зладзеяў, добра разумеючы, што калгаснік, які аднёс дадому мяшок камбікорму — усё ж такі злачынца. Як чалавек, гэтак жа выдатна разумее: той калгаснік крадзе вымушана, а не таму, што ён такі нахабны, страціў пачуццё меры...

У яго зарплата — горкія слёзы, ды і тую могуць даць, а могуць і не. Жыццё зведзена да найпрасцейшай формулы: бог дасць дзень — бог дасць і ежу. Купіць халадзільнік ці тэлевізар, мэблю ці веласіпед — не-маг-чы-ма. Пражыць самому і сям'і, пракарміць жывёлу, каб яна потым цябе пракарміла — толькі тое і застаецца. Купіць нельга. Украсці? Гэта называецца — карыслівае злачынства.

Іх саджаюць. І будуць саджаць. Звычайна суды ў такіх выпадках бываюць суровыя: амаль заўсёды — пазбаўленне волі і калонія. Зрэдку — умоўнае пакаранне ці будоўлі народнай гаспадаркі.

Расказваюць пра актыўнага салдаціка, які да «дэмбеля» рыхтаваўся даволі своеасабліва. Па дачах, гаражах, паграбах ён краў розныя карысныя рэчы накшталт плотніцкага, такарнага, будаўнічага інструменту, магнітолаў, аўтазапчастак, колаў, — словам, што трапляла пад руку. Інструмент гаспадарлівы баец прыхоўваў, астатняе збываў. За ім налічылі больш як 20 крадзяжоў. А калі затрымалі, дапрасілі, і задалі звычайнае пытанне: «Навошта?», салдацік шчыра прызнаўся: «Прыйшоўшы з арміі, я пабудаваў бы хату. А дзе інструмент возьмеш?» Смяяцца ці плакаць?

(Заканчэнне на 2-й стар.).

НОВЫЯ КАДРЫ ДЛЯ ПАРЛАМЕНТА

Аб рабоце над праектам новай навучальнай установы — Акадэміі парламенцкай культуры — паведаміў нядаўна Саюз прадпрымальнікаў Беларусі.

Мяркуецца, што гэта вышэйшая прыватная навучальная ўстанова закрытага тыпу будзе рыхтаваць прафесіянальных лабістаў і эканамістаў. У ёй змогуць атрымаць адукацыю асобы, якія ўжо маюць дыплом журналіста, філосафа, эканаміста або сацыёлага. Прыём ва ўстанову без экзаменаў, па сістэме тэстаў. Навучанне — платнае. Прафесія, якую атрымаюць выпускнікі, будзе называцца «сакратар членаў парламента».

— Плануецца стажыроўка студэнтаў акадэміі ў грамадска-палітычных групіроўках і партыях за мяжой. У гэтую навучальную ўстанову змогуць паступіць таксама замежныя грамадзяне. Такім чынам, яны атрымаюць прафесіянальныя веды аб палітычнай сістэме Беларусі, — сказаў прэзідэнт Саюза прадпрымальнікаў Уладзімір Карагін.

Таццяна ШЧЭБЕТ.
(БелаПАН).

У барацьбе за прыватызацыю ў посткамуністычных грамадствах, лібералы усіх краін, яднайцеся!

Тры дні ў Мінску працавала міжнародная канферэнцыя «Эканамічныя рэформы ў посткамуністычным грамадстве: ліберальны выбар». Мэтай канферэнцыі ставіліся «актывізацыя ліберальнай думкі» ў рэспубліцы, устанаўленне сувязей з лібераламі іншых краін, «абмеркаванне магчымасцей і вопыту прыкладання ліберальных прынцыпаў, які маецца пры правядзенні эканамічных пераўтварэнняў у посткамуністычных грамадствах». Арганізатары канферэнцыі — Аб'яднаная дэмакратычная партыя Беларусі, Асацыяцыя маладых палітычных дзеячаў Беларусі, Незалежны інстытут сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў, Саюз прадпрымальнікаў рэспублікі і Беларускі фонд фінансавай падтрымкі прадпрымальнікаў. У яе рабоце удзельнічалі вучоныя, палітыкі, прадстаўнікі дзелавых колаў Расіі, Літвы, Украіны, Польшчы, Германіі, Венгрыі і іншых краін.

Наш карэспандэнт узяў кароткае інтэрв'ю ў старшыні Аб'яднанай дэмакратычнай партыі Беларусі А. ДАБРАВОЛЬСКАГА.

— Здаецца, што эканамічныя рэформы ў Беларусі праходзяць вельмі марудна. Не робіцца ніякіх відавочных крокаў. Гэта, магчыма, і нежаданне пераўтварэнняў ва ўрадавых структурах.

І яшчэ: вопыт усходнееўрапейскіх краін, а таксама Расіі, Украіны вельмі часта невядомы. Недастатковыя кантакты паміж вучонымі, палітыкамі, прадпрымальнікамі. Слаба абмяркоўваюц-

(Заканчэнне на 3-й стар.).

Клятву Гіпакрата яшчэ не прадалі. Але да гэтага ідзе

МЕДЫЦЫНА ТАКСАМА НЕ ПАЗБЕГЛА РЫНАЧНАГА СІНДРОМУ

Сказаць, што наша медыцына бедная, як царкоўная мыш,— гэта ўсё роўна, што праспяваць класічную песеньку: «У кошкі чатыры лапы і адзін хвост». Ці сказаць, што ў дзятла доўгая дзюба. Карацей кажучы, тут усё відавочна. Тым больш дрэннай сенсацыяй здаюцца вынікі праверкі выкарыстання бюджэтных сродкаў Міністэрствам аховы здароўя. Я адразу падкрэслю: гутарка ідзе не аб радавых медыках, у якіх 100 чалавек на прыёме штодзень і жабрацкая зарплата. Мы закранём, так сказаць, вышэйшыя сферы. Хоць, канешне, хвароба анархізму і ўсёдазволенасці ў той ці іншай меры ахапіла і пралетарскія «нізы».

1.

Чытаю «Народную газету» за 17 лістапада. Там—падборка пісьмаў на тэмы медыцыны. Рэспубліканскі камітэт прафсаюза работнікаў аховы здароўя патрабуе: «Павялічыць аб'ём бюджэтных сродкаў у новым годзе на ахову здароўя да 9—10 працэнтаў ад нацыянальнага даходу». Безумоўна, справядліва. Адзначу: у мінулым годзе на медыцыну было выдзелена толькі 5 працэнтаў ад нацыянальнага даходу. Так што...

Так што, не зусім зразумелымі здаюцца некаторыя факты. Па разліках НДІ аховы мацярынства і дзяцінства, на навуковыя распрацоўкі неабходна было 16,8 мільёна рублёў. Міністэрства мела некалькі іншае меркаванне і выдзеліла 23,4 мільёна. Вынік: на рахунку НДІ зараз знаходзіцца 14,8 мільёна рублёў без усякага руху.

Аналагічны выпадак у НДІ спадчынных і прыроджаных захворванняў, толькі што лічбы розныя: тут на рахунку інстытута асела 6,5 мільёна рублёў.

Ну добра, будзем лічыць гэта «кветачкамі», не ўкралі ж гэтыя грошы ў рэшце рэшт. Скажам так: злы жарт сыграла чыста савецкае імкненне прасіць больш, чым трэба.

Растуць і «ягадкі». Дзяржава паклапацілася пра нас і санаторыю «Баравое» (в. Нарач) падкінула амаль 3 мільёны рублёў на тое, каб зрабіць пуцёўкі больш таннымі. Санаторый паклапаціўся, у сваю чаргу, пра сябе. Быў куплены мікрааўтобус—513,8 тысячы рублёў, а таксама мазут і ГЗМ—951,2 тысячы. Пуцёўкі, я думаю, больш таннымі не сталі.

Ці можа так быць: міністэрства заключае дагавор з вылічальным цэнтрам на нейкую распрацоўку і авансам пералічвае 300 тысяч. Цэнтр «перадаручае» гэту работу камерцыйнай фірме «Юкон». Фірма яе не робіць. Потым вылічальны цэнтр ператвараецца ў Цэнтр медыцынскіх тэхналогій, дзе грошы працягваюць паспяхова ляжаць. Што робіць міністэрства? Абсалютна не хвалюецца.

Паверце, я блізка да сэрца прымаю праблемы медыкаў, бо ўсе мы, як кажуць, пад Богам ходзім. Але як падаткаплацельшчыку мне ўсё гэта, мякка кажучы, незразумела.

2.

Нядаўна расказалі пра такі выпадак. Чалавеку стала дрэнна з сэрцам, выклікалі «хуткую». А ўкол зрабіць не было чым. Не было лекаў. Шпрыц быў, а лекаў не было...

30 сакавіка г. г. Саўмін прыняў пастанову № 175 «Аб неадкладных мерах па забеспячэнню насельніцтва Рэспублікі Беларусь лекавымі прэпаратамі і вырабамі медыцынскага прызначэння ў 1992 годзе». Меркавалася зрабіць так; міністэрству рэсурсаў з рэспубліканскага фонду стабілізацыі (святая святых!) выдзяляецца матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў на 80 мільёнаў долараў—для рэалізацыі іх за мяжой і закупкі там жа медыкаментаў.

Чатыры ведамствы мелі да гэтага адносіны: Міністэрства аховы здароўя, Дзяржкамітэт па эканоміцы і планаванню, Мінрэсурсаў і Дзяржкамітэт па знешніх эканамічных сувязях. На 1 лістапада г. г., тым не менш, «магутная кучка» здолела заключыць кантрактаў толькі на 22,7 мільёна долараў.

«Даручылі», «выдзелілі»... На практыцы гэта выглядае так: МТЗ пастаўляе 1.000 трактароў, «Беларуськалій» — некалькі тысяч тон угнаенняў і г. д. А яны ўвогуле не паставілі, ці паставілі значна менш. У выніку ёсць пастанова, рэсурсы, выканаўцы—няма толькі лекаў. Зразумела, адказнасці з Міністэрства аховы здароўя, якое, здавалася б, кроўна зацікаўлена ў гэтых самых леках, ніхто не здымае. Але ў гэтым выпадку яе падзяляе, апрача названых ведамстваў, яшчэ і Мінфін. Столькі паважаных арганізацый і ўстаноў, такія паважаныя людзі, а дзіця (інакш кажучы, мы з вамі) засталося без нагляду. Бегаем, высунуўшы языкі, па аптэках, дастаём таблеткі за шалёныя грошы, калі яшчэ можна дастаць. Далібог, хоць нейкае маральнае суцяшэнне—ведаем цяпер, хто вінаваты.

Яшчэ аб леках. Нейкі час здавалася, што медыцына пазбегне камерцыйнай рэвалюцыі, —такое было ўражанне. На жаль, яно аказалася памылковым. Як вы памятаеце (гл. вышэй), за замежныя лекі было вырашана разлічвацца рэсурсамі. У прыватнасці, мінеральнымі ўгнаеннямі. Натуральна, само міністэрства гандляваць імі не збіралася. Але ўсё роўна не зусім зразумела, чаму частка іх трапіла ў фірмы «Белмедінгандаль» і «Біямед», некалі створаныя, дарэчы, пры ўдзеле міністэрства. Як бы ні было, а, скажам, «Белмедінгандаль» 4.190 тон угнаенняў прадаў у Польшчы за долары. І што? Закупіў: шампунь, курткі скураныя, шкарпэткі, майкі, штаны і шмат іншых карысных рэчаў, якія да медыцыны не маюць ніякіх адносін. «Біямед» прадаў 1.000 тон, купіў амаль тое ж, ну і крышачку лекаў.

На 20 тысяч долараў, праўда, закупілі інсуліну. Па неправераных даных, ён апынуўся ў адной з рэспублік Закаўказзя.

(Заканчэнне на 3-й стар.).

Ад Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь з глыбокім жалем паведамляе, што 22 лістапада 1992 года на 50-м годзе жыцця пасля цяжкай і працяглай хваробы памёр народны дэпутат Рэспублікі Беларусь ДУБЫНІН Віктар Пятровіч.

Не веру тым, хто кліча назад

Чарговая дзесятая сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь адбываецца ў вельмі складаны час, калі людзей можа ўвесці ў зман кінуты зацікаўленымі палітыкамі выклік: «Вунь яны, тыя, хто зрабіў ваша жыццё невыносным!». І ачмураныя ад абвальнага росту цэн, адсутнасці тавараў, непрадказальнасці заўтрашняга дня натоўп можа кінуцца на тых, на каго яму ўкажуць, не задумваючыся над тым, ці сапраўды яны вінаватыя?

Менавіта гэта, а таксама тое, што адбываецца ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета ў Мінску, падштурхнула мяне выказаць сваю думку, свае адносіны — жыхара звычайнай «глыбінкі», накрытай чарнобыльскім воблакам.

Вынік абмеркавання пытання аб рэферэндуме мяне задавальняе. Задавальняе таму, што калі б у сённяшняй сітуацыі рэферэндум быў прызначаны, хутчэй за ўсё ініцыятары яго правядзення (Управа Сойму БНФ) панеслі б паражэнне — большасць выбаршчыкаў глыбінкі, якім інфармацыю пра дэмакратычныя сілы падаюць праз прызму пракамуністычнай прэсы, не падтрымалі б ініцыятыўную групу.

Таму тое, што на першы погляд выглядае як паражэнне, на маю думку, вельмі каштоўнае набыццё для ўсяго дэмакратычнага руху.

Такім чынам, адбылося тое, што і павінна было адбыцца, улічваючы расклад палітычных сіл. Цалкам ачуняўшы пасля жнівеньскіх падзей мінулага года, узнялі галаву рэанімаваныя структуры КПСС і СССР. Зноў загучалі знаёмыя заклікі: «Адстаім заваёвы Кастрычніка!», «Адновім СССР!», «Не прыватнай уласнасці!», «Сацыялістычным шляхам да светлай будучыні — камунізму!».

І вось пад гэтыя матывы парламенцкая большасць, складзеная з функцыянераў былой партыйна-гаспадарчай наменклатуры, пайшла ў наступ, робіць усё, каб зноў паставіць закон на службу ідэалогіі.

Але ў мяне пачуцця варожасці да сённяшняй парламенцкай большасці няма. Па-першае, таму, што на мінулых выбарах мы самі дазволілі сябе абдурыць і паверылі тым, каму верыць нельга, але і небяспечна. Па-другое — нельга абурацца на тых, каго Бог і так пазбавіў належнай разумнасці. Мне іх шкада, асабліва ветэранаў.

Я прайшоў Вялікую Айчынную вайну і добра ведаю, што перамога не прыходзіць сама. За яе трэба змагацца, не шкадуючы ні сіл, ні часу. І я жадаю, каб як мага хутчэй усе мы зразумелі, што сапраўдная незалежнасць і дабрабыт могуць быць дасягнуты толькі, як гэта ні парадаксальна гучыць, пры ўмове выканання бальшавіцкіх заклікаў у кастрычніку 1917 года: «Фабрыкі — рабочым, зямля — сялянам!».

І барані нас Божа ад «абаронцаў», якія, асядлаўшы ідэалагічных коней, ізноў заклікаюць згуртавацца пад чырвоным сцягам і крочыць за імі сацыялістычным шляхам у камуністычны рай!

Не ідэалогія, а Яго Вялікасць Закон — вось што трэба ўсім нам, каб у рэшце рэшт Людзьмі звацца.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ,
старшыня Слаўгарадскага гарадскога Савета народных дэпутатаў, інвалід Айчыннай вайны II групы.

Як назваць светлую будучыню? Гэта вырашаць нашчадкі, якія будуць жыць у ёй

Што сабой уяўляе цяперашні Вярхоўны Савет Беларусі для чалавека, які больш-менш цікавіцца палітычным жыццём нашай краіны, было відавочна і да гэтай сесіі. Але ход яе пасяджэнняў канчаткова пераканаў мяне, што ад гэтага парламента нічога добрага чакаць не даводзіцца.

Ці верыце вы, шаноўнае спадарства, што гэты Вярхоўны Савет на працягу 1993 г. зможа прыняць Канстытуцыю? Хто яе будзе прымаць?

А ці не сведчыць аб інтэлектуальным патэнцыяле многіх нашых дэпутатаў тое, што яны нават не лічаць патрэбным высветліць у энцыклапедычным даведніку значэнне паняцця «ўнітарная дзяржава» (хаця яно прысутнічае і ў школьных падручніках для 8 класа), і патрабуюць ад дакладчыка тлумачэння гэтага тэрміна?

Сяргей СІДОР,
доктар педагагічных навук.

● АДМОВА АД РЭФЕРЭНДУМУ — НА ШКОДУ ЦІ НА КАРЫСЦЬ ДЭМАКРАТЫІ!

● З САЦЫЯЛІЗМУ ВЫРАСЛІ, ДА КАПІТАЛІЗМУ НЕ ДАРАСЛІ.

● КАНСТЫТУЦЫЯ ПАТРЭБНА. АЛЕ НЕ ТАКАЯ, ЯКУЮ ДАВЯДЗЕЦЦА МЯНЯЦЬ ВЯРХОЎНАМУ САВЕТУ НАСТУПНАГА СКЛІКАННЯ.

НА КАГО СПАДЗЯВАЦЦА?

Сумна чытаць вашы артыкулы аб тым, што ў час галасавання дэпутаты не на месцы. Яны «адпачывалі» 6 месяцаў, а цяпер зноў кворуму няма. Як жа ім давяраць? Год назад галасавалі за «Пагоню», за сцяг, а сёння яны ім ужо не падабаюцца. І мова ім ужо таксама не патрэбна. Дык што ж гэта ў нас за такія дэпутаты? Як ім давяраць далей? Яны ж кляліся, што будуць працаваць для народа. А што на справе? Атрымалі кватэры, пабудавалі дачы, а на людзей ім напляваць?

Божа, дзе ты? Чаго нам чакаць далей?

А калі яшчэ завяжацца бойка? Вакол жа ўсё гарыць, льецца кроў? Што тады рабіць пенсіянеру-інваліду? Цяпер даюць пенсію, дзякуй. А калі не дадуць?

Софія ГАЛЯЕВА, інвалід І-й групы.

г. Віцебск.

ПІСЬМЫ

ПРА СЕСІЮ

Напэўна, было б перабольшаннем сцвярджаць, што сесія Вярхоўнага Савета выклікала вялізную цікавасць сярод чытачоў і гледачоў. Час, калі наша палітызаванае грамадства з большай цікавасцю сачыла за палітычнымі дэбатамі, чым за сардэчнымі справамі славутай Марыяны,—мінуў, і наракаць на гэта не даводзіцца. І ўсё ж пісьмы пра тое, што адбываецца ў гэтыя дні ў беларускім парламенце, — не рэдкасць у рэдакцыйнай пошце. Прытым усё часцей у чытачоў выяўляецца жаданне не толькі выказаць уласныя ўражанні, але і асэнсаваць—у чым прычына калізій, якія адбываюцца ў авальнай зале Дома ўрада. І гэта не можа не радаваць, бо з'яўляецца яскравым сведчаннем таго, што на месца эмоцый прыходзяць палітычная сталасць, адукаванасць, кампетэнтнасць.

Тое, што ў падборцы пераважаюць допісы з крытычнымі заўвагамі ў адрас парламента,— не наша прыхамаць. Гэта адлюстроўвае рэальныя прапорцыі «за» і «супраць» у чытацкіх водгуках. Мы палічылі патрэбным захаваць гэтыя суадносіны і на газетнай старонцы. Тым больш, што здаровая канструктыўная крытыка патрэбна для справы значна больш, чым самыя шчодрыя і вытанчаныя кампліменты.

Вярхоўны Савет робіць тое, што можа, і так, як умее

Сёння модна крытыкаваць уладу. І такая яна, і гэткая. Рэферэндум праводзіць не хоча. Канстытуцыю не прымае, увесь час азіраецца на Расію і г. д. А ці трэба спяшацца і рабіць рэзкія рухі?

Паедзьце ў суседнія дзяржавы, якія імкнуліся як мага хутчэй адмовіцца ад усяго, што звязана з былым СССР, спытайце там у жыхароў, як ім жывецца. Цяжка паверыць, але—горш, чым нам.

Я не сцвярджаю, што адносная стабільнасць — гэта цалкам заслуга Вярхоўнага Савета. Але тое, што наш парламент не імкнецца ступаць след у след за дужа «дэмакратычнымі» суседзямі — не так ужо і кепска. Што там у іх атрымаецца з іх радыкальнымі рэформамі — гэта яшчэ пытанне. Нам разам з імі усоўваць шыю ў пятлю зусім неабавязкова. Пачакаем, паназіраем — што з усяго гэтага атрымаецца. Калі нешта вартае — зробім і ў сябе. Не навыперадкі ж спаборнічаем — хто каго пераганіць у «капіталізацыі» і хто больш спадабаецца Захаду.

Я не веру ні камуністам, ні «бэнээфаўцам». Упэўнены толькі ў тым, што бачу на свае вочы. А бачу тое, што «нецярпячка», якая апанавала многіх нашых палітыкаў, да дабра не даводзіць. Таму, як на мой розум,— цяперашні Вярхоўны Савет робіць тое, што можа, і так, як умее. Настане час — выберам новы. Можа лепшы за гэты, а мо і не. Але без гвалту на ўвесь свет і без крыку на плошчах.

А. САРОКА.

г. Мінск.

Пра ўладу, якая наракае на безуладдзе

Скажу адразу — я не «народафронтавец», але выступаў за рэферэндум, бо Вярхоўны Савет завёў сітуацыю ў рэспубліцы ў такі стан, які ў народзе называюць «ні тпру, ні но».

У Заходняй Еўропе значна меней праблем, але там у парламентах працуюць прафесіяналы круглы год, шліфуюць законы, каб людзі як мага радзей траплялі ў іх пастку, кантралююць выкананне сваіх напрацаваных і прынятых законаў. Вы ж, дэпутаты нашага парламента, працуеце час ад часу, хто — адарваўшыся ад плуга, хто — выбраўшыся са службовага крэсла. За месяц-другі вы проста фізічна не можаце пераварыць, асэнсаваць той вал інфармацыі, які коціцца на нас, і часта нават бачна, што мала і разумееце, пра што ідзе размова. Таму вашы выступленні на сесіі, калі слухаць іх староннямy грамадзяніну, падобныя на выступленні на калгасным сходзе, а не на вывераную мову парламентарыя.

Вы і слова гэтага — «парламентарый» — не любіце. Вам найболей падабаецца — дэпутат, ды яшчэ — народны. Бо перцы — прафесіянал, працуе як чорны вол, абстаўлены камп'ютэрамі, акружаны кансультантамі, паглынае процьму інфармацыі. Наш дэпутат прывык пакрытыкаваць урад, іншадумца, вынесены праект закона, але на 90 працэнтаў сам няздольны выпрацаваць сталы закон.

Азірніцеся, дэпутаты вышэйшай улады, ці прыняты вамі хоць адзін дасканалы закон? Ён працуе? Вы ўмацавалі ўладу на месцах? Наадварот, прыязджаеце ў сталіцу і праз тэлебачанне скардзіцеся, што на месцах — безуладдзе. А хто ж будзе мацаваць парадак? Мы ж вам даверылі галоўны руль дзяржавы, на свае падаткі ўтрымліваем вас. А вы — не працуеце, сімулюеце. Вам боязна збочыць з наезджанай каляіны. І назад павярнуць нельга, і наперад руху няма. Але ж вы — не адны. Каб адны тапталіся — дык хай сабе. Але топчыцца ў роспачы і народ, пакуль мае цярпенне. Нашто ж вы яго выпрабоўваеце — ужо на самым краі?

Вам, дэпутаты, вельмі хочацца прыняць новую Канстытуцыю. Нашто? Новаму саставу Вярхоўнага Савета, які рана ці позна прыйдзе вам на змену (не прымеце ж вы закон аб непраўдзенні новых выбараў!), вы пакінеце шматлікія міны ў сурагатнай Канстытуцыі, і яму зноў давядзецца ўносіць дзесяткі паправак, як уносілі ў брэжнеўскую. Няўжо вы гэтага не бачыце? Маладой суверэннай дзяржаве на пераломным адрэзку гісторыі патрэбна як мага хутчэй скінуць са сваіх ног путы былой правінцыі Расійскай імперыі, напружыць усе інтэлектуальныя сілы народа, як найхутчэй вярнуць людзям гістарычную памяць і ўласную годнасць, каб гэтая маладая дзяржава ўстаяла на нагах і ў складанейшых умовах імперскага распаду як можна меней пацярпеў народ Беларусі. І каб выйшаў з гэтай смуты не з падарванай верай у будучыню, а з упэўненасцю ў ёй.

Трэба прызнаць, што пасля зацяжкі разгляду пытання аб рэферэндуме правесці яго ў тэрмін, які вызначыў БНФ, было б нялёгка. Добра было б правесці яго ў студзені 1993 г. Альбо без рэферэндуму прызначыць новыя выбары ў Вярхоўны Савет на сакавік 1993 г. па выбарчаму закону, які мог выпрацаваць гэты састаў парламента. Заадно трэба было б прыняць і закон аб партыях. А так год адцяжкі выбараў — гэта год неакрэсленасці, няпэўнасці як для ўлад, так і для народа. Апошняму найцяжэй. У яго будзе трашчаць хрыбетнік. Добра, калі за гэты час людзі зусім не прыйдуць да адчаю і не страцяць разважлівасці. У ацэнках бясконцай цярплівасці беларуса, на якім можна ехаць і ехаць, араць і араць, лёгка памыліцца.

Справа ў тым, што спрадвечны менталітэт цярплівага і разважлівага беларуса вельмі разбураны за гады камунізацыі і саветызацыі. Вырасла новае пакаленне, якому нашы погляды на жыццё і цярпенне зусім непрымальныя. Іменна моладзь зараз знаходзіцца ў самым адчайным стане, які выяўляецца ў разбурэнні асобы, п'янстве, крадзяжах, хуліганстве.

Дададзім сюды Чарнобыль. Над пятай часткай беларускай нацыі навіс дамоклаў меч вымірання з-за генных мутацый ад паражэння радыяцыяй.

Здавалася б, дэпутаты, бываючы за кардонам, павінны даносіць праўду да сусветнай супольнасці аб чарнобыльскай трагедыі беларусаў. Але ўсе іх замежныя паездкі падобныя на візіт беднага, нехлямяжага родзіча да багатага дзядзькі: маўляў, нам нічога асаблівага і не трэба, Бог цярпеў і беларусам наказаў.

Так, палова насельніцтва Беларусі, а то і болей, бачыла і горшыя часы, чым сёння. Трохі лепей пажылі (па нашых мерках) у 70—80-я гады. Сёння цяжка зноў. Але мы вытрываем. Мы павінны вытрываць, каб хоць дзецям і ўнукам даць шанц жыць лепей. Мы ўсе падманутыя той сістэмай, якую падтрымлівалі. Не будзем жа лямантаваць. Будзем ствараць новае жыццё, як нам, ветэранам, пажылым людзям (а я такі таксама), ні цяжка. Як пасля разбуральнай апошняй вайны. Тады мы здзейснілі цуд, падняўшы Беларусь з руінаў. Здзейснім такі ж цуд яшчэ раз. Без ляманту.

Звяртацца можна і трэба і да большасці Вярхоўнага Савета, якую ўвасабляюць былыя камуністычныя апаратчыкі. Можна зразумець іх трагедыю, і народ яе разумее. Ён не кідае ў іх камянямі, бурчыць, але не сварыцца. Сярод вас нямала разумных, адукаваных і энергічных людзей. Няўжо вы не можаце адмовіцца ад былой «зграі», пра якую казалі і Гарбачоў, і Якаўлеў? У імя свайго народа, у імя будучыні сваіх дзяцей? Памыляліся не толькі вы. Памыляліся ўсе мы, церпячы такое. Дык не будзем жа біць самі сябе хвастамі, пераможам крыўду і жаль пра былое, станем вышэй за асабістыя амбіцыі.

Віктар ЛЕАНЕНЯ,
ветэран працы.

г. Полацк.

«101-ы кіламетр»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Тут ёсць і такі момант. Воінскіх часцей вакол і ў самім Барысаве традыцыйна шмат. Што яны сабой уяўляюць на даным гістарычным этапе, верагодна, тлумачыць не трэба. Хто можа і як можа — цягне. Унутрыармейскія злачынствы—справа арміі. Вынікамі «баявой дзейнасці» войскаў у раёне і горадзе займаецца міліцыя. І тут складана. Калі няма 100-працэнтных доказаў, ваенная пракуратура ціха спускае справу на тармазах. Лічыцца, пляма на твар часці. Нельга. Непрыгожа. І злачынца застаецца на волі.

У вышэйапісаным выпадку салдаціка міліцыя не аддала, а сабрала доказы. Так што, магчыма, будзе і суд. Магчыма.

Канешне, армія арміяй, а цывільная частка насельніцтва шчыруе на гэтай ніве таксама. Скажам, у параўнанні з мінулым годам колькасць крадзяжоў на дачах узрасла ажно на 211 працэнтаў. А да канца года час яшчэ ёсць.

У адным месцы выкапалі моркву і старанна сабралі ўсе памідоры, у другім — звялі парсючка, у трэцім — на руках знеслі стары, зламаны мапед, у чацвёртым — «вызвалілі» ад меднага дроту склад, у пятым... а, гэта як песні малых народнасцей Поўначы — бясконца і аднастайна.

Вось статыстыка па горадзе Барысаве за восем месяцаў. З 1451 злачынства раскрыты 644, з 717 крадзяжоў — 193 (27 працэнтаў), з 201 крадзяжу дзяржуласнасці — 31 (15 працэнтаў). Канешне, усё, так сказаць, набытае грамадзянамі з дапамогай ломіка - «фомкі» не трапляе за мяжу, застаецца ў дзяржаве. Аднак, з якога боку ні паглядзі, а — злачынства. І яшчэ такая думка: красці зараз не так ужо і небяспечна. Асабліва ўласнасць дзяржаўную. Зрабі ўсё ціха, прадумай дэталі, замяці сляды — і хто цябе знойдзе? Пастулат аб непазбежнасці пакарання даў трэшчыну. Што сама ж міліцыя пацвярджае сваімі зводкамі — я тут ні пры чым.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА
У ноч на 7 кастрычніка з лініі сувязі Барысаў — Сялец было знята каля паўтара кіламетра меднага дроту. Злачынства здзейснілі старшыня садаводчага таварыства Х. і грамадзянін Ш., які адбывае пакаранне на будоўлях народнай гаспадаркі ў Мядзелі.

Барысаў — не выключэнне, і тут грамадзяне актыўна і вынаходліва наладжваюць сувязі з блізкім і далёкім замежжам. Хтосьці здымае дрот з лініі сувязі — хтосьці крадзе каляровыя металы вагонамі.

Не так даўно на пад'язных пуцях фабрыкі піяніна міліцыя затрымала 5 крытых вагонаў, дзе было знойдзена 321.710 кілаграмаў алюмінію на суму 80 мільёнаў рублёў (па дзяржцэнах, вядома, бо на «чорным рынку» гэта каштуе значна больш, прычым разлікі ідуць у СКВ). Атрымальнік — малое прадпрыемства ў Вільнюсе, адтуль метал павінен быў «падарожнічаць» у Германію.

Без асаблівых цяжкасцей выйшлі на намесніка генеральнага дырэктара і начальніка аддзела збыту. Іх арыштавалі, а ў нас ланцужок замыкаецца: крадуць усе — масава і на любым узроўні. На жаль, няма пад рукой статыстыкі, колькі каму даюць — калі даюць. Мне чамусьці здаецца, што сесці значна лягчэй простаму грамадзяніну, чым таму, у каго водзіцца СКВ. Таму, хто ўкраў мяшок бульбы, чым таму, хто прадаў вагон металу. Гэта, канешне, маё чыста суб'ектыўнае меркаванне...

Самае цікавае ва ўсім гэтым тое, што незразумела, як абараняцца. Прыставіць да кожнага матэрыяльна адказнага міліцыянера? Смешна. Раздаць насельніцтву зброю? Будзе ўжо не да смеху. Выпадак узброенай абароны ўраджаю бульбы, праўда, ужо зафіксаваны, але — могуць быць трупы. Новае, значыць, злачынства. І нічога дзіўнага: насілле параджае насілле.

70 гадоў насілля дзяржавы над сваім народам лагічна парадзілі зваротную хвалю насілля народа супраць дзяржавы. І супраць сябе самога. Таму што «на зліванне ўсе мёд п'юць». Бі, крадзі, разбурай,— цяпер ўсё можна.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА
У адным з дамоў пасёлка Печы знойдзены труп 35-гадовага ваеннаслужачага, «афганца». Паводле даных пракуратуры, злачынства здзейснена пры ўдзеле стрыечнага брата жонкі забітага. Яна справакавала выхад мужа на вуліцу, дзе ён і быў забіты яе стрыечным братам. Пасля высвятлення ісціны яна скончыла жыццё самагубствам.

Па Барысаўскім раёне сёлета зарэгістраваны 9 забойстваў. Летась было 7. За ўвесь год. Верагодна, у такіх выпадках на колькасць трэба звяртаць увагу потым. Бо куды важней характар забойства.

30 верасня ў РАУС паведамілі: на беразе Бярэзіны знойдзены параненыя. Апергрупа выехала на месца і вось што высветліла. У ноч з 29 па 30 верасня інспектарам рыбгаса Карташовым і грамадскімі інспектарамі Чалдонавым і Смолічам былі затрыманы грамадзяне Сядлецкі і Круглянін. Што там было на самай справе(кажуць, магчыма, знайшлі «электравудачку») — сказаць цяжка, але ўзнік канфлікт. Двое — Сядлецкі і Круглянін — пачалі збіваць траіх вёсламі. Вынік: Карташоў памёр на месцы, Смоліч — у рэанімацыі.

Хто гэтыя забойцы? Ды звычайныя мужыкі, рабочыя, як гаворыцца, — «не былі» і «не прыцягваліся», у поле зроку міліцыі не траплялі. І вось — забілі. Што, былі п'яныя? Каб забіць з такой жорсткасцю, трэба мець сілу і цвёрдую руку. Следства, канешне, разбярэцца, а мне дык проста страшна. Страшна, калі звычайны канфлікт прыводзіць да страты жыцця. І ўсё часцей забойцамі становяцца так званыя нармальныя людзі, што дае падставы сумнявацца ў іх нармальнасці. Штосьці не тое адбываецца з нашай псіхікай, нейкія жудасныя змены, растармажванасць.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА
Ноччу 11 верасня ў дом грамадзянкі Шалуха (в. Траянаўка) пастукаў невядомы. Калі гаспадыня адчыніла дзверы, ёй быў нанесены ўдар у вобласць жывата. Жанчына памерла. На месцы злачынства знойдзены толькі скальпель. Злачынца не знойдзены.

Прасцей за ўсё сказаць: усё разбураецца, няма надзеі ні на што, кожны сам за сябе, — і ўсё роўна не растлумачыш, чаму адны крадуць і забіваюць, а другія — не. Чаму дзядзька гвалтуе 6-гадовую пляменніцу і душыць яе, а жонка для забойства мужа наймае брата? Чаму ўвесь гэты бруд захліствае нас менавіта цяпер? І што рабіць? І хто нас абароніць?

Тое, што злачыннасць была, ёсць і будзе — таксама даказваць яшчэ раз не варта. І не толькі ў Барысаве — не збіраюся вешаць на яго ўсіх «сабак», у іншых месцах — не лепш, толькі крыху меней — вось і ўся розніца. Мне здаецца, нельга пераходзіць нейкую мяжу, за якой — вайна ўсіх з усімі. А мы яе вось-вось пяройдзем. Тады сапраўды — канец усяму...

Сяргей ШАЎЦОЎ.

РОЗДУМ НАД РЭДАКЦЫЙНАЙ ПОШТАЙ

Валакіта... па ўласнаму жаданню

ПЕРШ ЧЫМ СКАРДЗІЦЦА НА КАГО-НЕБУДЗЬ, ТРЭБА ЗАДУМАЦЦА, ЦІ ВАРТА ГЭТА РАБІЦЬ, КАЛІ САМ З'ЯЎЛЯЕШСЯ ВІНОЎНІКАМ КАНФЛІКТУ!

Напэўна, многія з вас, паважаныя чытачы, ведаюць гэту даўнюю прытчу-жарт. Якую? Ды тую самую, у якой гаворыцца, што ў папа быў сабака і поп яго вельмі любіў. Але сабака з'еў кавалак мяса і поп яго забіў, пахаваў і надпіс напісаў, што ў папа быў сабака і г. д. і да т. п.

Колькі хочаце, можна працягваць гэты жарцік, і, як кажуць, канца-краю яму не будзе. І можна толькі ўявіць, што атрымалася б, каб нейкі заядлы праўдашукальнік напісаў на гэтага слугу царквы скаргу ці заяву з патрабаваннем ва ўсім разабрацца і вывесці яго на чыстую ваду. Ды пракуратура ці суд (праўда, пры ўмове, што яны ўзяліся б за такую справу) адразу апынуліся б у замкнёным зачараваным коле, развялі б бясконцую валакіту, як сама гэта прытча, канчаткова заблыталіся б, але да ісціны, відаць, так ніколі і не дакапаліся б...

На жаль, і ў нашым рэальным жыцці нярэдка здараюцца падобныя сітуацыі. Чалавек разумее (а можа, не разумее і разумець не хоча), што першнаперш сам вінаваты ў тым, што з ім здарылася, аднак стаіць на сваім, абвінавачвае ўсіх, а толькі не сябе, даводзіць, маўляў, з ім няправільна, не па справядлівасці абышліся. Напрыклад, у пісьме У. Жыжко з г. п. Іўе сцвярджалася, што чалавека беспадстаўна звольнілі з работы, але раённы народны суд не аднавіў яго на ранейшай пасадзе. І аўтар скаргі запатрабаваў адмены рашэння суддзі.

Магчыма, і сапраўды гэта варта было б зрабіць? Не, як тлумачыць пракурор раёна В. Майсак у сваім адказе, У. Жыжко звольнены з пасады вахцёра інтэрната МПМК-149 за прагулы правамерна і ніякіх падстаў для адмены рашэння райсуда няма. Больш таго, чалавек працяглы час ужо зарэгістраваны ў службе занятасці, дзе яму неаднойчы прапаноўвалі работу. Але былы вахцёр кожны раз адмаўляўся і патрабаваў вяртання на сваё былое месца. Вось і працягваліся пісаніна ў розныя адрасы, нікому не патрэбныя разборы, лішнія праверкі — адным словам, валакіта па ўласнаму жаданню і асабістай ініцыятыве.

Іўеўскі інцыдэнт, як кажуць, свежанькі, неабходныя паперы аказаліся пад рукой, і ўстанавіць ісціну не было асаблівых праблем, адно шкада — дарэмна затрачанага часу. Затое Г. Матусевіч з Мінска падкінуў больш складаную і працаёмкую задачку. Генадзь Рыгоравіч таксама хоча, каб яго аднавілі на рабоце як няправільна звольненага. І тут, каб устанавіць праўду, рэспубліканскай пракуратуры давялося ладняць яго дасье ажно з 1988 года. Уяўляеце, колькі спатрэбілася на гэта часу, колькі перагорнута папер у адпаведных арганізацыях і ўстановах! А калі шчыра — навошта, дзеля чаго?

Як паведамляе намеснік Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь В. Юрэвіч, Г. Матусевіч працаваў начальнікам змены вытворчага аддзела тэхнічнага абслугоўвання ЭВМ і тыражавання інфармацыі Рэспубліканскага інфармацыйна-вылічальнага цэнтра Міністэрства хлебапрадуктаў РБ. У адзін з тых даўніх дзён ён без дазволу адключыў ЭВМ, не здаў змену і значна раней прызначанага часу спакойненька пайшоў дамоў. Відавочнае парушэнне тэхналагічнай, вытворчай і працоўнай дысцыпліны. І за гэта, згодна з загадам, начальнік змены быў паніжаны да пасады інжынера-электроніка тэрмінам на тры месяцы.

У далейшым гэта дысцыплінарнае спагнанне парадзіла канфлікт, які прывёў да яшчэ больш сумнага выніку. Г. Матусевіча наогул звольнілі з работы па неадпаведнасці займаемай пасадзе з прычыны недастатковай кваліфікацыі. Відаць, тут хапілі ўжо праз край, бо рашэннем судовай калегіі па грамадзянскіх справах Мінскага гарадскога суда гэта звальненне было прызнана незаконным, і чалавека аднавілі на рабоце. Але ў сваім іску Генадзь Рыгоравіч дамагаўся, каб з яго знялі і дысцыплінарнае спагнанне. Праўда, у гэтым яму было адмоўлена. Думаеце, чалавек на гэтым супакоіўся? Дзе там! Ён падаецца ў Вярхоўны суд рэспублікі. І вось ужо засядае яго судовая калегія па грамадзянскіх справах, якая рашэнне гарсуда пакідае без змянення. Як зазначае В. Юрэвіч, законнасць судовых пастаноў па гэтай справе правяралася неаднаразова (падкрэслім, неаднаразова!) і падстаў для вынясення пратэсту няма.

Магчыма, на гэтым у рэшце рэшт была пастаўлена кропка? Ды не. У маі 1990 г. Матусевіч быў звольнены з работы згодна з п. 4 арт. 33 КЗаП (за прагул). І ён звярнуўся ў народны суд Кастрычніцкага раёна г. Мінска з іскам аб аднаўленні на рабоце. Але гэта заява была пакінута без разгляду. Чаму? У сувязі з неаднаразовай няяўкай на судовае пасяджэнне адказчыка і... самога Матусевіча. Скажыце, хіба ж гэта не дзівацтва, не валакіта па ўласнаму жаданню? Суд тройчы назначаў разбор справы, а ён кожны раз зрываўся з-за таго, што, бачыце, не з'яўляліся ні крыўдзіцель, ні пакрыўджаны. Нарэшце яны былі запрошаны ў судовую залу належным чынам і было аб'яўлена вызначэнне — іскавая заява пакінута без разгляду. Як жа пасля гэтага можна біць ва ўсе званы і патрабаваць апратэставання прынятага рашэння? Сапраўды ж, здаецца, тут ніякіх падстаў для гэтага няма.

Безумоўна, калі Г. Матусевіч не згодзен, што яго звольнілі правільна, лічыць, што праўда ўсё ж на яго баку, нічога не перашкаджае яму зноў звярнуцца ў суд з іскавай заявай. Аднак пры адной умове: ён павінен захоўваць усе правілы і нормы судаводства, а не разводзіць бясконцую цяганіну-валакіту.

Калі знаёмішся з пісьмом мінчаніна Г. Галубца, які скардзіўся на супрацоўнікаў міліцыі за іх неправамерныя дзеянні, то не застаецца сумнення, што вартавыя правапарадку абышліся з чалавекам груба, нават злачынна. А ў скарзе прыводзіліся такія канкрэтныя, проста «забіўныя» факты: яго затрымалі на вуліцы, прывялі ў апорны пункт, моцна пабілі, затым адвезлі ў медвыцвярэзнік, у выніку чаго пацярпеўшы на «хуткай» быў дастаўлены ў бальніцу і там шпіталізаваны.

А што ж на самай справе? Вось тлумачэнні намесніка начальніка УУС Мінгарвыканкома І. Срыбнага:

«Была праведзена паўторная дэталёвая праверка, у выніку якой устаноўлена: 26.04.1992 года прыкладна ў 20 гадзін гр. Галубец Г. С. сапраўды быў затрыманы нарадам в/ч 5448 ў п'яным стане на скрыжаванні вуліц Жылуновіча і Народнай і дастаўлены для разбору ў грамадскі пункт аховы парадку № 2, які размешчаны па вул. Народнай, 46. Аднак адміністрацыйны пратакол за з'яўленне ў п'яным выглядзе ў грамадскім месцы на яго складзены не быў, у медвыцвярэзнік змешчаны ён таксама не быў».

Значыць, выдумка, падман? Зразумела, не, але ўсё не зусім так, як сцвярджае аўтар скаргі. Больш таго, у гэтай непрывабнай гісторыі ёсць некаторыя цікавыя, нават анекдатычныя дэталі. У сваім тлумачэнні старшаму інспектару аддзялення прафілактыкі Г. Кранцэвічу Г. Галубец не адмаўляе, што ў той вечар ішоў з гасцей і быў ў стане алкагольнага ап'янення. У той жа паперыне сказана таксама, што ўчастковы інспектар міліцыі І. Каўшырка ў адносінах да яго грубасці і бестактоўнасці не дапускаў, фізічнай сілы не прымяняў. Безумоўна, ён не сустрэў затрыманага абдымкамі, а па абавязку службы склаў на «госця» пратакол.

Як адзначаецца ў рэагаванні, у рамках дазволенага правадзіўся і асабісты агляд з мэтай высвятлення асобы дастаўленага, бо той катэгарычна адмаўляўся назваць сваё прозвішча. Прытым нічога з рэчаў у яго не забіралася. Наадварот, наведвальнік сам украў са стала ўчастковага інспектара складзены пратакол і яшчэ ўчыніў скандал. І нічога не заставалася, як выклікаць аўтамашыну медвыцвярэзніка. Аднак туды яго не ўзялі па той прычыне, што чалавек нядаўна перанёс аперацыю. Пасля гэтага той жа І. Каўшырка папярэдзіў неўтаймоўнага наведвальніка і адпусціў дадому. Вось і ўсё.

Не, не ўсё. У сваіх заявах у Сакратарыят Вярхоўнага Савета РБ, пракуратуру Заводскага раёна г. Мінска, у рэдакцыю «Звязды», іншыя інстанцыі Г. Галубец працягвае сцвярджаць, што яму былі нанесены цялесныя пашкоджанні і гэта стала прычынай таго, што праз два дні яго на «хуткай дапамозе» даставілі ў 3-ю клінічную бальніцу і шпіталізавалі.

Правільна, былі і выклік «хуткай», і бальнічны ложак. Але ў гісторыі хваробы ёсць і дыягназ, і заключэнне ўрача: «абвастрэнне хранічнай хваробы адбылося з-за ўжывання спіртных напіткаў і вострай ежы, а не ад нібыта нанесеных яму пабояў». Пры паступленні ж у бальніцу і ў час медагляду пабояў урачы не выявілі і ніякіх скаргаў наконт гэтага не было.

Калі пасля неаднаразовых праверак, шматлікіх тлумачэнняў довады аматара бясконцай пісаніны лопнулі, як мыльная бурбалка, ён ухапіўся за іншае. У прыватнасці — размяшчэнне платнай аўтастаянкі пад вокнамі яго дома, «дзедаўшчына» ў арміі. Хацелася б спытаць, а пры чым тут міліцыя?

З той жа палітры пісьмы У. Лобана з в. Грыцавічы Клецкага раёна, які нібыта па просьбе і ад імя вяскоўцаў мясцовага калгаса скардзіцца на медыцынскіх работнікаў за іх дрэнную работу, Ф. Радзіёнава з калгаса «Міхедавічы» Петрыкаўскага раёна аб тым, што кіраўнікі і спецыялісты гаспадаркі незаконным шляхам набылі каля 50 трактароў, іншай сельгастэхнікі, раскрадаюць запчасткі і гаруча-змазачныя матэрыялы, іншыя допісы. Пасля неаднаразовых праверак, для якіх адрываюцца ад сваёй справы работнікі многіх міністэрстваў, устаноў і арганізацый, зноў і зноў устанаўліваецца: факты не адпавядаюць сапраўднасці, некаторыя з іх узяты проста са столі ці высмактаны з пальца. Тым не менш бамбардзіроўкі скаргамі і сігналамі працягваюцца.

У стваральнікаў гэтых эпісталярных «твораў» вельмі жывучая і даволі дзіўная логіка. Маўляў, мы напісалі, прасігналізавалі, як кажуць, запусцілі «дурнічку», а вось правяраць, даказваць, пацвярджаць ці абвяргаць прыведзеныя факты і факцікі — гэта ўжо справа іншых. Прабачце, але ж гэта нагадвае ўсім вядомую прытчу пра папа і яго сабаку...

Іван БРАЛКА,
рэдактар аддзела пісьмаў «Звязды».

РОЗГАЛАС

НА БЕНЗІНАВЫМ ФРОНЦЕ БЕЗ ПЕРАМЕН

У газету прыходзіць шмат лістоў ад чытачоў, у якіх яны скардзяцца на цяжкасці з запраўкай бензінам, на доўгія чэргі і, нарэшце, на адсутнасць наогул паліва на запраўках. Так, сёння становішча з нафтапрадуктамі складанае. Навагі не ўсе адпаведныя дзяржаўныя службы (больш правільна будзе сказаць —не ўсе адказныя асобы) бяруцца растлумачыць, што адбываецца зараз у рэспубліцы з палівам. Начальнікі адпраўляюць за інфармацыяй па нафтапрадуктах да намеснікаў, тыя ў сваю чаргу кажуць, што [illegible] У канчатковым выніку людзі: адсутнасць камплектнай інфармацыі прымушае хвалявацца, строіць розныя здагадкі. І ўсё ж, гледзячы праўдзе ў вочы, трэба сказаць: на Беларусі ў параўнанні з суседзямі становішча з нафтапрадуктамі параўнальна неблагое.

— За 22 дні лістапада Беларусь атрымала з Расіі 75 тысяч тон нафты, — гаворыць начальнік Упраўлення рэсурсаў, балансаў і пастаўкі нафтапрадуктаў Дзяржнафтапрадукту Мікалай Рамашка. — Зразумела, што [illegible] 180 тысяч тон, сёння спажыўцы абдзелены. Але [illegible]

[illegible] Галоўную ўвагу мы надаём пастаўкам з Расіі мазуту: трэба, каб электрастанцыі працавалі і забяспечвалі Беларусь цяплом.

Каб неяк «рассмактаць» чэргі на беларускіх аўтазапраўках, нам трэба цяпер атрымліваць хаця б 130 тысяч тон нафты. Як бачым, разбежка паміж наяўнасцю і патрэбнасцю атрымліваецца пакуль вялікая — 55 тысяч тон. Яно і зразумела: Расія, якой Наваполацкі завод запазычыў 5 мільярдаў рублёў, а Мазырскі — 2,5 мільярда, не вельмі ахвотна перапампоўвае нафтапрадукты ў Беларусь. [illegible]

Канешне, спажыўцам бензіну [illegible]

Ігар ШЧУЧЭНКА.

СУСТРЭЧА З МУЗАЙ РЫХТАРА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

«Нічога не ведаю, дапамагчы вам не магу, хутчэй хавайце сваю бандуру».

Сапраўды, упарціцца было нельга, і я паслухмяна схаваў фотаапарат. У гэты момант на сцэну выйшаў вялікі музыкант. Загрымелі гучныя апладысменты, усе падняліся са сваіх месц. [illegible] Святаслаў Рыхтар [illegible] на свае месцы, а сам сеў за фартэпіяна.

Загучалі першыя акорды. [illegible]

[illegible]

Мікалай АМЕЛЬЧАНКА.
Фота аўтара.

З ПІСТАЛЕТАМ І ВІНТОЎКАЙ

ГОМЕЛЬ. Не адну аперацыю правялі сёлета супрацоўнікі органаў унутраных спраў па адабранню ў асобных грамадзян агнястрэльнай зброі. Гэтымі днямі ў доме нідзе не працуючага, раней судзімага жыхара Буда-Кашалёва С. Кужанава яны канфіскавалі самаробны пісталет і вінтоўку з прыкладам кустарнай вытворчасці.

Пісталет «ТТ» і 14 патронаў да яго былі выяўлены і ў інжынера Гомельскага аўтапрадпрыемства № 6 К. Баравікова.

Затрыманыя зараз даюць тлумачэнні, навошта ім было ўзбройвацца.

ЗЛАВІЛІ РЭКЕЦІРАЎ

ГОМЕЛЬ. (У. Пернікаў). Імкненне займець уласны капітал любымі шляхамі, не грэбуючы крадзяжамі, рабаўніцтвам, вымагальніцтвам, іншы раз заканчваецца крымінальнай справай.

Так здарылася і з намеснікам дырэктара прыватнага камерцыйнага прадпрыемства «Космас» І. Латушкіным, трэнерам спартыўнай школы алімпійскага рэзерву А. Аўгялам і неаднаразова раней судзімымі В. Сорыным і В. Клімковічам. Пагражаючы расправай, яны патрабавалі ад дырэктара малога прадпрыемства «Алекс-1» А. Стромберга 30 тысяч рублёў. Пры ўручэнні водкупу іх затрымала міліцыя .

Рэкетам заняўся і дырэктар фірмы «Палісервіс» В. Фяськоў. Ён вымагаў у А. Балоннікава, які займаецца прыватным прадпрымальніцтвам, паўмільёна рублёў. І яго таксама ўзялі на месцы злачынства.

АСТРАНАМІЧНЫ КАЛЯНДАР

СКАРПІЁН

Гэтае задыякальнае сузор'е — адно з вельмі нямногіх, контуры якіх адпавядаюць назве. І, відаць, не выпадкова. Сонца, якое позняй восенню ўступала ў Скарпіён, лічылася ў старажытных як бы «ўджаленым» нейкай ядавітай істотай і таму «хварэла ўсю зіму, застаючыся слабым і бледным».

Цяпер жа наша дзённае свяціла знаходзіцца ў ім **з 22 і па 29 лістапада.** Згодна са старажытнагрэчаскай міфалогіяй, гэта той самы Скарпіён, які ўкусіў любімца багіні Артэміды — славутага паляўнічага Арыёна і быў схаваны ад яго на процілеглай частцы небасхілу. Ён жа напужаў няшчаснага Фаэтона, сына бога Геліоса, які неабдумана дазволіў юнаку пранесціся па небе на сваёй вогненнай калясніцы.

Аднак на зорнай карце ў жыхароў Палінезіі ў гэтым месцы знаходзіцца вялікі рыбалоўны кручок, якім, паводле падання, бог Маёры выцягнуў з глыбіні Ціхага акіяна Новую Зеландыю. А ў народаў майя Скарпіён быў уладаром цемры Ялгаў.

Астролагі лічаць знак Скарпіёна самым «злавесным», дакладней — сімвалам смерці. А ўжо калі ў гэтым сузор'і знаходзіцца «планета бедстваў» Сатурн... (На гэты раз нам пашанцавала — цяпер Сатурн у Казярогу.)

Назва галоўнай зоркі Скарпіёна перакладаецца як «сапернік Марса». І сапраўды, Антарэс мае яркую чырвоную афарбоўку, хоць тэмпература на яе паверхні «ўсяго толькі» 3.000 градусаў.

Гэтае сузор'е багата зорнымі скапленнямі і туманнасцямі, многія з якіх даступныя для аматарскіх назіранняў. А адшукаць Скарпіёна лягчэй за ўсё ў канцы чэрвеня — пачатку ліпеня.

Уладзімір ЛАРЫЁНАЎ,
астраном.

РАДЫЁ ФАКТ

Новы тэлевізійны прыёмнік распрацоўвае віцебскае канструктарскае бюро «Дысплей». Асноўныя перавагі апарата—вялікі экран, магчымасць пераходу на высокія міжнародныя стандарты, больш аб'ёмнае ўспрыманне адлюстравання на экране, якое стварае эфект кіназалы. Навагі калі будзеш глядзець тэлевізар доўга — вочы не стамляюцца.

***

Устаноўлена, што магазіны ў Баранавічах маюць больш за мільён рублёў няўлічанай выручкі. Утвараецца яна з-за адсутнасці разменнай манеты. Пакупнікі, не дачакаўшыся ад касіра рэшты, «ахвяруюць» свае капейкі. Але з дробязі складваюцца скарбы. Нездарма гавораць: «Рубель з граша паходзіць».

***

Пінскі матабол—на экране ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Гэты дакументальны фільм год назад амерыканскія прадзюсеры знялі ў сталіцы беларускага футболу на матацыклах. Мэта дэманстрацыі стужкі ў ААН—прыцягнуць увагу да незнаёмага многім віду спорту, якому, аднак, спецыялісты прадказваюць вялікую будучыню. У тым ліку ўключэнне ў спаборніцтвы на летніх Алімпійскіх гульнях.

***

На ўтрыманні калгаса імя Калініна Лунінецкага раёна знаходзяцца чацвёра непаўналетніх дзяцей-сірот. участковага Мікалая Браніслававіча Гарадзецкага, які загінуў нядаўна пры затрыманні начных ўзломшчыкаў сельскага магазіна. 50 тысяч рублёў выдзелена яго сям'і з бюджэту райвыканкома.

***

Калгаснік адной з гаспадарак Талачынскага раёна западозрыў сваю цешчу ў чарадзействе. Прычынай для гэтага сталі яе частыя і працяглыя адлучкі з дому. І вось пасля чарговага прыезду цешчы са Смалявіцкага раёна зяць вырашыў пакончыць з вядзьмаркай. Са словамі «Прабач, родная, але я павінен цябе забіць, так трэба» спакойна ўдарыў яе чатыры разы нажом. Цяпер у вёсцы гадаюць, хто ж першым зоймецца злачынцам: следчы або псіхіятр?

У барацьбе за прыватызацыю...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

ца пытанні, якія паўстаюць пры пераводзе эканомікі ў прынцыпова іншы стан. Мы і сабраліся для вырашэння гэтых праблем.

— Як вы ацэньваеце пастанову Вярхоўнага Савета Беларусі аб прыпыненні прыватызацыі? Ці не падрывае яна нейкім чынам давер да гэтага працэсу?

— Пастанову можна было б зразумець, калі б адначасова паскаралася набліжэнне самой, ужо законнай, прыватызацыі, каб хоць той жа пункт аб ёй у парадку дня сесіі перанеслі з 72-га, скажам, на 30-ты. Мы апасаемся, што за гэтым хаваецца нежаданне праводзіць прыватызацыю ўвогуле. Словам, каб змагацца з незаконнай прыватызацыяй, давайце будзем праводзіць законную, а не дзейнічаць толькі шляхам забароны. Можна было б і запісаць па-іншаму ў пастанове, напрыклад, аб фактах незаконнай прыватызацыі. Зрэшты, ёсць і законны шлях — арэнда з выкупам. Няхай і дрэнны спосаб, але менавіта законны. Чаму і яе прыпынілі?

Мы яшчэ не зрабілі працэс рэфармавання эканомікі незваротным. Адзін з важнейшых крокаў да гэтага — лібералізацыя самой грамадскай думкі. Думаю, што яна, у цяперашнім яе стане, таксама з'яўляецца адным з магутных тармазоў на нашым шляху да новай эканомікі, да рынку.

...І паднесла запалку

СЛОНІМ (В. Валадашчук). Трагічны выпадак адбыўся на вуліцы Чырвонаармейскай. 22-гадовая дзяўчына ноччу на сваім агародзе прывязала сябе дротам да апоры магістральнага газаправода, аблілася бензінам і падпаліла сябе. На месца здарэння выехала міліцыя, але выратаваць дзяўчыну ўжо не ўдалося. Матывы гэтага самагубства высвятляюцца.

ВЕРОНІКА ТРАПІЛА Ў АВІЯКАТАСТРОФУ

Як паведамілі ўчора замежныя агенцтвы, вядомая мексіканская кінаактрыса Вераніка Кастра ў суботу трапіла ў авіяцыйную катастрофу. Падрабязнасці гэтага здарэння не прыводзіліся. Але ўжо сёння мы можам суцешыць прыхільнікаў таленту Веранікі: жыццю яе нічога не пагражае, зараз яна займаецца сваімі звычайнымі справамі.

interfax ИНТЕРФАКС

ПРЫХІЛЬНІКІ ГАМСАХУРДЫЯ УЗАРВАЛІ БУДЫНАК ПАЛІЦЫІ Ў ЗУГДЗІДЗІ: 4 ЗАГІНУЛІ, 10 ПАРАНЕНЫ

4 чалавекі загінулі і 10 паранены ў выніку ўзрыву ў нядзелю трохпавярховага будынка ўпраўлення паліцыі горада Зугдзідзі ў Заходняй Грузіі. МУС рэспублікі ўсклала віну на прыхільнікаў экс-прэзідэнта Звіяда Гамсахурдыя.

Паводле звестак МУС, прыкладна 200 добра ўзброеных бандытаў рыхтуюць нападзенне на другі горад — Сенакі. Як паведамілі «Інтэрфаксу» ў прэс-цэнтры МУС, цяпер рыхтуецца шырокамаштабная аперацыя па нейтралізацыі незаконных узброеных фарміраванняў у Заходняй Грузіі.

УКРАІНА МАЕ НАМЕР ПРАДАЦЬ ЛІШНІЯ ЗАПАСЫ ЗБРОІ

На Украіне скапіліся вялікія запасы зброі і яна гатова пазбавіцца ад яе, паведаміў першы віцэ-прэм'ер Ігар Юхноўскі на сустрэчы з прадстаўнікамі сродкаў масавай інфармацыі Германіі 20 лістапада.

У МАЛДОВЕ АДКРЫЎСЯ ПЕРШЫ ВАЕННЫ ЛІЦЭЙ

У Кішынёве ў нядзелю адкрыўся першы ў Малдове ваенны ліцэй. На цырымоніі прэзідэнт рэспублікі Мірча Снегур падкрэсліў, што гісторыя навучыла малдаван «быць пільнымі і заўсёды гатовымі спыніць тых, хто хоча заваяваць землі, робіць замах на свабоду і будучыню рэспублікі».

КАМУНІСТЫ МАЮЦЬ НАМЕР АРГАНІЗАВАЦЬ У РАСІІ РЭФЕРЭНДУМ ЗА АДМЕНУ СВАБОДНЫХ ЦЭН

У горадзе Сергіеў Пасад Маскоўскай вобласці (былы Загорск) у нядзелю створана ініцыятыўная група па збору подпісаў для правядзення рэферэндуму па пытанню: «Ці падтрымліваеце вы замарожванне і наступнае зніжэнне цэн на тавары першай неабходнасці і адмену свабодных цэн». Аб гэтым «Інтэрфаксу» паведамілі ў прэс-цэнтры так званай абноўленай КПСС. Звыш 500 удзельнікаў сходу таксама патрабавалі адстаўкі гарадской адміністрацыі і правядзення выбараў не пазней сакавіка 1993 г.

ПАРЛАМЕНЦКІЯ СЛУХАННІ ПА ПРАБЛЕМЕ АНТЫСЕМІТЫЗМУ Ў РАСІІ

У 1990—1992 гадах па фактах парушэння нацыянальнага раўнапраўя ў адносінах да асоб яўрэйскай нацыянальнасці органамі пракуратуры РФ узбуджана 24 крымінальныя справы. Аб гэтым гаворыцца ў даведцы, падрыхтаванай Пракуратурай Расіі да парламенцкіх слуханняў па праблемах антысемітызму.

Адкрываючы гэтыя слуханні, кіраўнік камітэта Вярхоўнага Савета РФ па правах чалавека Сяргей Кавалёў напомніў, што «некалькі дзесяцігоддзяў антысемітызм, іншы раз скрыты, іншы раз яўны, быў адной з асноў дзяржаўнай палітыкі Саюза». Згодна з данымі сацыялагічных апытанняў, непрымірымымі антысемітамі з'яўляюцца ад 2 да 5 працэнтаў насельніцтва. Аднак у перспектыве, паводле ацэнак экспертаў камітэта, гэта лічба будзе меншай.

«Наша памяркоўнасць у дзяржаўных пераўтварэннях—вымушаная»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

шым чытанні Закон аб зямлі прыняты. Але, з майго пункту гледжання, у ім ёсць недарэчная пазіцыя — калектыўная ўласнасць на зямлю. Лічу гэта абсурдам, які можа поўнасцю паралізаваць паяўленне ў нас індывідуальных гаспадарак, зняславіць саму ідэю фермерства. Я не вораг калгасаў і саўгасаў, я за нармальную канкурэнцыю, за іх спаборніцтва з фермерамі ў плане граматнага, культурнага і найбольш эфектыўнага гаспадарання.

— Вы сказалі, што пакуль не можаце пахваліцца поспехамі. Дык што ж далей?

— Зрабіць трэба так многа, што адназначна адказаць, «што рабіць», складана. Трэба ліквідаваць палітычную, эканамічную, дзяржаўную недасведчанасць і, перш за ўсё, кіраўнікоў. Відаць, нам не пазбегнуць, як прынята гаварыць, непапулярных мер, калі мы не хочам загубіць нашу маладую дзяржаву. Парламенту і ўраду нельга далей заігрываць з выбаршчыкамі, падаткаплацельшчыкамі, «карміць» іх дутымі абяцаннямі, калі мы маем намер рэальна палепшыць становішча людзей. Трэба вырашыць важнейшую праблему — экспарт: выпрацаваць тое, што можна прадаваць на сусветным рынку за валюту. У нас мала рэсурсаў, мы павінны жыць толькі вынікамі сваёй працы. Пакуль жа жывём за кошт будучых пакаленняў, за кошт таго, што нам пакінулі продкі. Гэта марнатраўна.

— Ці задаволены вы адносінамі з Міжнародным валютным фондам?

— Усе рэкамендацыі МВФ выконваюцца ў рэспубліцы без асаблівых складанасцей.

— Як вы ацэньваеце перспектывы СНД?

— І СНД таксама не абысціся без непапулярных мер. Калі Садружнасці не ўдасца стварыць рублёвую зону, калі не будзе створаны міждзяржаўны банк, калі не будзе адзінай валюты ў рамках СНД — адносіны паміж рэспублікамі былога Саюза ўскладняцца да крайнасці. Неабходна спыніць вываз тавару за абясцэненыя грошы. Якім чынам? Павінна быць строгая эмісійная палітыка. Пакуль жа ўсё звялося да клірынгавых пагадненняў, што запавольвае працэс разлікаў фантастычным чынам. Ніякіх тэхнічных крэдытаў не хопіць для такіх разлікаў. Таму рубель павінен быць не разліковым сродкам, якім з'яўляецца, а ўсеагульным плацежным сродкам. Гэта значыць, калі я зарабіў рубель у Казахстане, то гэтым рублём магу заплаціць і ў Расіі, і ў Беларусі.

— Вы абмяркоўваеце гэтыя праблемы з Ельцыным, Краўчуком?

— Па духу ўсе згодны з такім падыходам. Адрозненне заключаецца ў тым, што калі мы ў Беларусі перакананы, што можам гарантаваць выкананне такіх пагадненняў, паколькі наш парламент, урад, Нацыянальны банк кіруюць фінансавай сітуацыяй у рэспубліцы, то ўпэўненасці, што гэтак жа зробяць у іншых рэгіёнах, няма.

— Куды глядзіць Беларусь: на Захад ці на Усход?

— Беларусь нікога не лічыць сваім патэнцыяльным ворагам. З усімі дзяржавамі свету мы жадаем падтрымліваць партнёрскія, дружалюбныя адносіны.

БЕЛІНФАРМ.

Пасля 10-дзённага тайм-аўта

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

прынамсі, і за мэту гэта я не стаўлю. Усе мы — людзі, і іншых клопатаў, апрача таго, пра які так голасна і шырока спявалі нядаўна, — «жыла бы страна (чытай — Беларусь) родная»—сёння няма і быць не можа... Справа ты ці злева, у цэнтры ці ў апазіцыі... А вось сэнс тых слоў з папулярнай песні трэба нам разумець аднолькава: усім разам і кожнаму паасобку нам зараз варта рабіць усё, каб мацнелі, заваёўваючы новыя вышыні, незалежнасць і суверэнітэт рэспублікі, адраджалася і крочыла далей сацыяльна - эканамічная сфера, каб усё больш упэўнена і трывала заяўлялі аб сабе беларуская культура, мова, наша нацыянальная свядомасць...

Усё нібыта проста, усё зразумела... Але гэта толькі на першы погляд.

Дэмакратычныя пераўтварэнні, зрабіўшы толькі самыя першыя крокі, у Рэспубліцы Беларусь сёння затармажваюцца. І гэта не можа не трывожыць. Больш таго, народ усё глыбей пранікаецца пачуццямі нявер'я, няпэўнасці ў заўтрашнім дні. Няўжо нам зноў «параяць» пацярпець, перачакаць?! Але вядома ж, што і цярпенню бывае канец...

У тым, што парламентарыі гэта добра разумеюць, я не сумняваюся ніколькі. Але ж чаму яны вядуць сябе так агрэсіўна, проста незразумела, калі з чарговым напамінкам пра абвастрэнне становішча ў суверэннай Беларусі да мікрафона № 5 падыходзіць у Вярхоўным Савеце дэпутат Аляксандр Лукашэнка, ці да першага мікрафона — Сяргей Антончык. Прадстаўнікі народа, яны ведаюць што кажуць, даюць справаздачу сваім аргументам і фактам. Але ж не: у зале пачынаецца шум, непаразуменне. І ўсе разам аказваюцца нібыта на іншай планеце.

Так, аб народзе яго ныя выбраннікі нібыта і паклапаціліся ўжо. 1). Давялі мінімальную заработную плату «ажно» да 2000 рэ, але, не паспеўшы нацешыцца сваёй рашучасцю, самі са здзіўленнем «даведаліся», што скокнулі ўгору ў чарговы раз і цэны... 2). Заслухалі паведамленне Савета Міністраў аб становішчы ў эканоміцы—і жахнуліся... 3). Скарэкціравалі бюджэт, чым пацвердзілі: прорва побач... 4). Паслухалі Пракуратуру, КДБ: яшчэ больш напалохалі ўсіх і сябе... Зрабілі шмат чаго і яшчэ. Усё гэта, несумненна, патрэба дня, усё — важна. Але ж...

Прыгадваю, колькі коп'яў было зламана месяц назад, калі ў час зацвярджэння парадку дня сесіі народныя дэпутаты З. Пазьняк і П. Садоўскі прапанавалі разгледзець пытанне аб невыкананні Саветам Міністраў законаў Вярхоўнага Савета і Рэспублікі Беларусь. Дзе там! Ды і як магло «прайсці» такое, калі добрая частка дэпутатаў працуюць у структурах выканаўчай улады, а іншая частка «жыруе» каля таго ж Савета Міністраў і ягоных падраздзяленняў.

«Законы прымаем, і законы не благія», — чую я штодзень ад сваіх знаёмых дэпутатаў. Так, прымаюць... А вось «благія» яны ці «не благія» — яшчэ варта задумацца. Калі яны і сапраўды не благія, то чаму не дзейнічаюць, не працуюць?! І тут, на маю думку, заслугоўвае ўвагі вось такая пазіцыя: агульная і адносна нашых законаў, і ўсяго жыцця ўвогуле. **Гарантый законнасці, дэмакратыі, раўнапраўя наш Вярхоўны Савет амаль за тры гады дзейнасці так і не даў.** Не даў нам з вамі, дарагія чытачы. Сабе ж асабіста **гэтыя гарантыі гэты Вярхоўны Савет узяў!**

Ідзе «прыхватызацыя» жылля, дзяржаўнай маёмасці—і дзесяткі народных дэпутатаў усіх узроўняў маюць да яе самыя непасрэдныя адносіны. Не пайшоўшы на радыкальныя эканамічныя і прававыя рэформы, парламент «дазволіў» гэта зрабіць шмат месяцаў назад «власть придержащим...» І як не пагадзіцца тут з пазіцыяй апазіцыі БНФ: дарога да цывілізаванага дабрабыту народа, да сапраўднага дзяржаўнага будаўніцтва рэспублікі аказалася заваленай, яе трэба расчышчаць.

Найбольш жа за ўсё мяне асабіста хвалюе сёння і вось што: у Вярхоўным Савеце рэспублікі пачынаецца адкрытае супрацьстаянне. І гэта пры тым, што, узяўшы сабе на існаванне яшчэ паўтара года, парламент, тым не менш, яшчэ не ўсведамляе (а, можа, не хоча ўсведамляць?), што гэтыя паўтара года будуць па-сапраўднаму паваротнымі, рашаючымі ва ўсім. І, такім чынам, трэба як **думаць**, так і **дзейнічаць!**

Ствараецца парадокс: забараніўшы рэферэндум, Вярхоўны Савет ніяк не спяшаецца давесці як мага хутчэй да ладу Канстытуцыю Беларусі. Канстытуцыю, якая, як вядома, будзе Асноўным Законам. Дык колькі мы яшчэ будзем жыць без яго? І па якіх, прынамсі, законах?

...Дзве трэці пытанняў з надзвычай ёмістага парадку дня цяперашняй сесіі прадстаіць яшчэ разглядаць народным выбраннікам. Тут і «Аб праве ўласнасці на зямлю», і «Аб узмацненні барацьбы са злачынствамі ў сферы эканомікі і з карупцыяй», і «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю», і «Аб бюджэтным ладзе і бюджэтным працэсе»... Усе яны важныя, патрэбныя. Значыць, і коп'і ў парламенце зламаны яшчэ не ўсе. У авальнай зале Вярхоўнага Савета яшчэ не адзін раз (я ў гэтым цвёрда перакананы) падыдуць да мікрафонаў Аляксандр Лукашэнка і Віктар Ганчар, Дзмітрый Булахаў і Зянон Пазьняк, Валянцін Голубеў і Дзмітрый Арцыменя, Уладзімір Станкевіч і Іван Герасюк... Падыдуць, каб не проста выказацца, «пакрасавацца» перад мікрафонам і тэлекамерай, а каб засяродзіць увагу калег-дэпутатаў на нашых надзённых праблемах, нявырашаных пытаннях. Неўзабаве ВС падступіцца да вырашэння (ці, па крайняй меры — разгляду) найвастрэйшага пытання сесіі — «Аб адмене пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 25 жніўня 1991 года «Аб часовым прыпыненні дзейнасці КПБ — КПСС на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» і ў зале зноў стане горача. Як пойдзе абмеркаванне — прадбачыць цяжка. Рэстаўрацыі камуністычных ідэй цвяроза думаючыя людзі сёння не жадаюць. Але ж для таго, каб адмовіцца ад іх, тых ідэй, патрэбна прынцыпова новая канцэпцыя і праграма сацыяльна - эканамічнага развіцця суверэннай дзяржавы Беларусь. Гэтага, на жаль, няма. Нястрыманы рост інфляцыі, зніжэнне жыццёвага ўзроўню, павышэнне цэн, беспрацоўе — усё, хочаш таго ці не, прымушае задумацца: куды ідзём? Што робім? Ці так робім?..

Ці «знойдуць» што сказаць народныя выбраннікі людзям — сцвярджаць станоўча я не бяруся.

Анатоль МЯСНІКОЎ.

Клятву Гіпакрата яшчэ не прадалі. Але да гэтага ідзе

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Нічога не маю супраць камерцыі, аднак хто дадумаўся перавозіць цераз рэчку казла разам з капустай, што мы бачым? Чаму такая найважнейшая справа часткова аддадзена на водкуп камерсантам, у якіх мэты некалькі іншыя, чым выкананне пастановы ўрада?

3.

Не, штосьці не тое адбываецца ў нашай медыцыне. А можа, якраз і тое?

Сёлета міністэрству выдзелілі 3 мільёны долараў для закупкі за мяжой медабсталявання. Значыць, на 1 мільён купілі ў Польшчы апраў для карэкцыі зроку, на 100,3 тысячы—вагаў лабараторных, на 110 тысяч—электродаў. Кажуць, у нас такія аправы не выпрацоўваюць. Ну і што, у нас шмат чаго не вырабляюць, а вось тое, што гэтыя аправы не карыстаюцца пакупніцкім попытам,—высветлена дакладна. Мне таксама здаецца, што калі выбіраць: электроды ці інсулін, апошняе ўсё ж такі важней. Ва ўсякім разе, хворы на цукровы дыябет без электродаў не памрэ. Хутчэй— без інсуліну.

Самае цікавае, што і тут не абышлося без камерсантаў: міністэрства пры заключэнні кантрактаў было трэцім лішнім. Што наводзіць на некаторыя крамольныя думкі. На мяне могуць падаць у суд, аднак паважаным чытачам прадастаўляюцца факты для роздуму.

У той жа час на мяжы выхаду са строю знаходзіцца даволі вялікая колькасць імпартнай рэнтгенаўскай апаратуры. Трэба купляць, напрыклад, рэнтгенаўскія трубкі—на 165,5 тысячы дойч-марак. Патрэбны польскія інгалятары ўльтрагукавыя, стэрылізатары, аналізатары—яшчэ на 300 тысяч (ужо долараў). Замест гэтага—аправы. Не думаю, што яны заменяць рэнтгенаўскую трубку.

У той жа час у лячэбных установах цяпер маецца неўстаноўленага і невыкарыстоўваемага абсталявання на 6,5 мільёна рублёў.

У той жа час у правераных установах аховы здароўя неапрыходаваных каштоўнасцей налічана на 23,4 мільёна рублёў.

У той жа час Гродзенскі абласны аддзел аховы здароўя заказвае МП «Дэльта» медабсталявання на амаль 800 тысяч рублёў, а «Дэльта» купляе яго ў Магілёўскай вобласці і Баранавічах у мясцовых аддзяленнях «Белмедтэхнікі». Інакш кажучы, у той арганізацыі, у якой мог бы купіць абсталяванне і сам абласны аддзел без усякай пераплаты. Дык у чым справа, паважаныя? А ў тым, што галоўным бухгалтарам «Дэльты» працуе намеснік галоўбуха аддзела аховы здароўя. Па сумяшчальніцтву, так сказаць. Пытанні ёсць?

4.

Было б непрыгожа і несправядліва, калі б я як «панёс» з самага пачатку на «вярхі», дык гэтым бы і скончыў. Хачу адзначыць: медыцынскія «нізы» не адстаюць таксама. Гэта прымае самыя разнастайныя формы.

Скажам, у Брэсцкай вобласці праверылі 9 аб'ектаў, дзе ішоў капітальны рамонт. На ўсіх 9-ці —прыпіскі, усяго на 140 тысяч рублёў. Па рэспубліцы «дасягненне», канешне, больш важкае—амаль на мільён рублёў.

Шырокую папулярнасць набыла, калі можна так сказаць, «малая прыватызацыя» ў бальніцах.

Дапусцім, у Барысаўскай райбальніцы наладзілі продаж сваім работнікам мяккай мэблі, кніжных шафаў, старых дываноў, будматэрыялаў — усё па старых цэнах. Потым, праўда, прыйшлося даплачваць па новых.

Ніяк не ўкладваецца ў галаве тое, што адбылося ў Краснаполлі. Зразумела, аб тым, што робіцца ў зоне забруджвання радыенуклідамі, трэба пісаць з вядомай доляй асцярожнасці. Тым не менш, вось факты.

У Краснапольскай райбальніцы арганізавалі, як і ў Барысаве, продаж некаторых патрэбных у гаспадарцы рэчаў. А іменна: пасцельнай бялізны, халатаў, шпалераў і г. д.,—усяго на 74 тысячы рублёў. Прадавалі, зразумела, сваім. Распрадалі ледзь ці не ўсё, што ў бальніцы было. Прычым зноў жа па старых цэнах. Купляць прыйшлося ўжо па новых—а гэта 180 тысяч.

Многія ФАПы і бальніцы раёна закрылі па прычыне выезду насельніцтва. У адну з бальніц, тым не менш, завезлі вугаль, нібыта чыста памылкова. Як вы разумееце, рэвізоры вугалю (92 тоны) не знайшлі. Ну што ж, бывае.

Бурную дзейнасць дружны калектыў на чале з галоўным урачом В. К. Пянькоўскім завяршыў мілым такім «агеньчыкам», які быў арганізаваны з дапамогай мясцовага камітэта Саюза моладзі Беларусі і прысвечаны Дню медыцынскага работніка. За два з палавінай гады дзяржаве быў нанесены ўрон на суму 400 тысяч рублёў (па новых цэнах—каля 4 мільёнаў). Не ўпэўнены, што на «агеньчыку» абмывалі менавіта гэту падзею...

Уласна кажучы, у мяне больш няма ні фізічных, ні душэўных сіл пералічваць усё, што выкрыла праверка, арганізаваная Кантрольнай палатай. Я вельмі добра разумею прамыслоўца, які ходзіць па грашах і вельмі цяжка ўтрымацца, каб іх не падняць. Разумею камерсанта, якому няма розніцы, на чым рабіць капітал — абы рабіць. Але калі такімі вось справамі пачынаюць займацца людзі, работа якіх — ратаваць сабе падобных, то ўзнікаюць пытанні.

Так, нашы медыкі —жабракі. Так, іх давялі да такога стану. Так, яны таксама людзі. І гэтак далей. А вось далей я іх перастаю разумець. Міністр ты ці фельчар—якая розніца? Ты перш за ўсё ўрач. Калі табе не вераць, дык каму наогул тут можна верыць?

Сяргей ШАЎЦОЎ.

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ

РАДЫЁ «СВАБОДА»

◆ **Старшыні грузінскага парламента Эдуарду Шэварднадзе прапанавана назначыць сваім намеснікам Тамаза Надарайшвілі, абранага Старшынёй Савета Міністраў Абхазіі. Рэакцыя Шэварднадзе на гэтую прапанову пакуль невядомая. Прапанова аб прызначэнні Надарайшвілі паступіла з Сухумі ад удзельнікаў прайшоўшага там пасяджэння Савета Міністраў Абхазіі. Там вырашана стварыць адзіны орган дзяржаўнага кіравання, надаўшы яму надзвычайныя паўнамоцтвы на аснове структуры Савета Міністраў. У цэлым у Абхазіі захоўваецца пагадненне аб спыненні агню.**

◆ Парламент Нагорнага Карабаха паведаміў, што ў выніку ракетнага абстрэлу Сцепанакерта азербайджанскімі сіламі забіты чатыры армяніны. Ракеты з установак «град» былі выпушчаны ў раёне Агдама. Парламент паведаміў, што ішлі баі і ў раёне Лачынскага калідора, які злучае Арменію з Нагорным Карабахам.

◆ **Расійскія афіцыйныя асобы заявілі, што энтузіязм першых ста добраахвотнікаў амерыканскага корпуса міру, прыбыўшых для работы ў Расію, будзе сустрэты з такім жа энтузіязмам і з расійскага боку. Добраахвотнікі з ЗША, прыбыўшы ў Маскву, падзяліліся на дзве групы. Адна з іх выехала ва Уладзівасток, другая — у Саратаў. Гэта група складаецца ў асноўным з дзелавых людзей. У ходзе сваёй двухгадовай місіі яны дапамогуць прадпрымальнікам і мясцовым уладам у асваенні банкаўскай справы, планавання, бухгалтэрыі, маркетынгу, рэкламы і метадаў абслугоўвання кліентаў.**

◆ Розныя раёны Сараева зноў падвергліся масіраванаму артылерыйскаму абстрэлу. Ідуць баі і ў паўднёвай і ўсходніх частках Босніі, на якія таксама распаўсюджваецца пагадненне аб перамір'і. Сілы НАТО прыступілі ў нядзелю да марской блакады Сербіі і Чарнагорыі з мэтай перашкодзіць дастаўцы туды сыравіны і нафты ў парушэнне эмбарга ААН.

◆ **Міністр па ахове навакольнага асяроддзя ФРГ Цётэр заявіў, што ў Германію ўвозіцца кантрабандай усё больш ядзерных матэрыялаў для продажу. Цётэр паведаміў, што ўладам вядомы 9—10 такіх выпадкаў. Ён падкрэсліў, што ядзерныя матэрыялы паступаюць не з ваеннага сектара. Яны паступаюць у першую чаргу з былога СССР.**

◆ У Перу прайшлі парламенцкія выбары. Вуліцы гарадоў і вёсак краіны кантралявалі звыш 100 тысяч паліцэйскіх і вайскоўцаў. Каля 11 мільёнаў выбаршчыкаў павінны былі абраць 80 дэпутатаў парламента. Гэты парламент заменіць кангрэс, работа якога была прыпынена прэзідэнтам краіны Фухіморам у красавіку гэтага года.

«БІ-БІ-СІ»

◆ **Міністэрства абароны Вялікабрытаніі паведаміла, што краіна выдзеліла самую вялікую колькасць вайскоўцаў, у параўнанні з іншымі краінамі, для дастаўкі гуманітарнай дапамогі жыхарам Босніі, а таксама выдзеліла 100 мільёнаў долараў для дапамогі гэтай дзяржаве.**

◆ Паступаюць паведамленні аб новых атаках пракамуністычных сіл у Таджыкістане, у выніку чаго ўскладняецца праблема бежанцаў у краіне.

◆ **Як паведаміў міністр абароны Германіі Руэ, германскі ўрад можа пры неабходнасці дабіцца змянення канстытуцыі краіны, што дазволіць узброеным сілам ФРГ прымаць удзел у аперацыях ААН. Для адабрэння папраўак у канстытуцыю неабходна падтрымка 2/3 парламента.**

◆ Прадстаўнікі японскага ўрада аб'явілі аб тым, што чарговая сустрэча кіраўнікоў сямі найбольш развітых індустрыяльных дзяржаў адбудзецца ў Токіо з 7 па 9 ліпеня 1993 года. Японскія афіцыйныя асобы пакуль не могуць пацвердзіць чуткі аб тым, што пасля канферэнцыі яе ўдзельнікі правядуць сустрэчу з прэзідэнтам Расіі Барысам Ельцыным.

◆ **Нарвежскі парламент 104 галасамі супраць 55 прагаласаваў за ўступленне краіны ў Еўрапейскую супольнасць (ЕС).**

◆ Тайвань набудзе ў французскай фірмы «Дасо» 60 баявых самалётаў «Міраж 2000-S» на суму каля 3,5 мільярда франкаў.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ●

Леў ГАРОШКА

СЛУЦКІ ФРОНТ

«Каб не зарастала лазою прадзедаў слава»

Будуючы сёння незалежную беларускую дзяржаву, мы ўсё ніяк не можам у поўнай меры асэнсаваць той факт, што гэтая незалежнасць не падаравана нам лёсам, ці, як некаторыя кажуць, Масквою, а з'яўляецца вынікам доўгай, упартай і крывавай барацьбы нашых папярэднікаў.

Змагарныя шляхі прывялі да абвяшчэння 25 сакавіка 1918 г. Беларускай Народнай Рэспублікі. Савецкай афіцыйнай гісторыяй упарта стваралася міф аб тым, што гэтая падзея была інспіравана групаю нацыяналістычна настроеных палітыкаў, а сама БНР — не больш, чым прывідная, эфімерная дзяржава. Тым часам, гістарычныя факты сведчаць пра тое, што БНР мела свае дзяржаўныя органы, дыпламатычныя прадстаўніцтвы, стварала сваю збройную сілу. Факт абвяшчэння БНР быў станоўча ўспрыняты беларускім народам. Больш таго, ён быў гатовы змагацца за яе і мужна змагаўся. Пад сцягам БНР выступілі за лепшую будучыню лепшыя сыны Случчыны. Гэтыя падзеі ўвайшлі ў гісторыю як Слуцкае паўстанне ў другой палове 1920 года. У той час на нашай зямлі скіўнуліся ў бойцы за валоданне ёю акупанты з Усходу і Захаду. Па сваёй гістарычнай значнасці Слуцкае паўстанне можна смела паставіць побач з падзеямі, звязанымі з абвяшчэннем БНР. Але сёння мала хто на Беларусі наогул нешта ведае пра яго. Гэта тэма была нават яшчэ больш сакрэтнай, чым абвяшчэнне БНР. Тут увогуле цяжка было сфальсіфікаваць падзеі, бо менавіта Слуцкае паўстанне найбольш яскрава пацвярджала жыццёстойкасць і папулярнасць ідэі дзяржаўнай незалежнасці сярод беларускага народа, перакрэслівала ўсе спробы выдаць БНР не існаваўшай у рэальнасці. Таму ў Савецкай Беларусі ніколі не ўшаноўвалася памяць слуцкіх паўстанцаў і падзеі гэтыя нават не адзначаліся, а гісторыя яго не вывучалася і не была напісана нашымі навукоўцамі.

У той жа час падзеям Слуцкага паўстання шмат увагі надавала беларуская эміграцыя. Трэба падзякаваць беларусам за тое, што яны шмат зрабілі, апісаўшы гэтыя падзеі ў артыкулах, доследах, мастацкіх творах. Усё гэта значна аблегчыць працу нашых гісторыкаў па вывучэнню гэтага перыяду ў будучым. А пакуль што найбольш поўныя звесткі мы знаходзім толькі ў эміграцыйных выданнях. Таму і прапануем нашым чытачам адно з іх, на наш погляд, даволі інфармацыйна ёмкае. Гэта невялікая брашура, выдадзеная ў 1967 годзе ў Лондане пад назваю «Слуцкі фронт. Кароткі гістарычны нарыс Слуцкага Збройнага Чыну 1917—1921 гг.» (Ён друкуецца з нязначнымі скарачэннямі і арфаграфічнай адаптацыяй).

Яго аўтар — беларускі уніяцкі святар, вядомы царкоўны, палітычны, культурны дзеяч адраджэнскага руху ў Беларусі, а затым і на эміграцыі Леў Гарошка. Ён можа быць знаёмы нашым чытачам таксама як аўтар вядомай кнігі «Пад знакам «рускае» і «польскае веры» і інш. Памёр у 1977 годзе.

Сёлета першы раз у Беларусі грамадскія сілы рыхтуюцца адзначыць у гэтыя лістападаўскія дні гадавіну Слуцкага паўстання. Нам неабходна ўзнавіць гераічныя старонкі нашай гісторыі, ушанаваць памяць змагароў, чый прыклад можа надаць нам мужнасці на цяжкім шляху да сапраўднай волі.

Ганна СУРМАЧ,
дырэктар Цэнтральнага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва Беларусі.

Між усімі матэрыяльнымі і духовымі скарбамі, якія падымаюць годнасць і веліч народу, найбольшую вартасць маюць тыя, якія сталіся коштам вялікіх ахвяраў. Да такіх скарбаў у гісторыі беларускага народу належыць Слуцкі збройны чын, папулярна званы Слуцкім Паўстаннем у абароне незалежнасці Беларусі. І так як агонь — тым больш грэе, чым больш разгараецца, падобна і гістарычныя падзеі: яны тым больш акрыляюць людскі дух, чым лепш іх пазнаём. Таму варта пазнаць дакладней гісторыю векапомнага геройскага Слуцкага Чыну.

Сам Слуцкі збройны чын, як і ягоная доля і памяць аб ім даволі дзіўныя. У часе самога ўздыму з ім салідарызаваліся ўсе тагачасныя беларускія нацыянальныя, грамадскія і вайсковыя арганізацыі. Але пасля здушэння паўстання настала зацішша, падобнае да забыцця, хоць аб той падзеі была прынята прыгожая пастанова на нарадзе беларускіх арганізацыяў у Празе ў 1921 г. Калі ж у 1930 г. случчак Бусел прыехаў у Вільню і з'явіўся да беларускіх студэнтаў, каб адзначыць 10-я ўгодкі Слуцкага Паўстання, дык выявілася, што ніхто з беларускіх студэнтаў нічога не ведаў аб гэтай падзеі...

На жаль, да гэтага часу, хоць яшчэ жывуць некаторыя ўдзельнікі таго векапомнага ўчынку, няма ніводнае паважнае публікацыі аб ім. Большасць артыкулаў, якія да гэтага часу з'явіліся на старонках беларускае прэсы на эміграцыі, мала што дадаюць да таго, што падаў Найдзюк у кнізе «Беларусь учора і сяньня». Архівы ж паўстання, якія ў большасці былі ў музеі ім. Луцкевіча ў Вільні, цяпер невядома дзе. Аднак сабраўшы разам кароткія ўспаміны ўдзельнікаў і кароткія зацемкі, якія з'явіліся ў друку, і тыя весткі, якія аўтару гэтых радкоў было магчыма пачуць ад удзельнікаў, — можна пазнаць даволі добра гісторыю і значэнне Слуцкага Паўстання. Магчыма, гэтая невялікая публікацыя заахвоціць тых людзей, якія знаюць лепш гісторыю гэтае падзеі, сказаць сваё слова.

БЕЛАРУСЬ МІЖ ДВУМА ФРАНТАМІ

Калі пад напорам усенароднага гневу, выкліканага царскаю тыраніяю, развальвалася царская Расейская Імперыя, дык усе больш арганізаваныя народы з тае імперыі імкнуліся стварыць свае незалежныя дзяржавы. Але на руінах колішняе Расейскае «турмы народаў» замацоўвалася новая тыранская ўлада ў форме Савецкае Расеі з дыктатарскім кіраўніцтвам бальшавіцкае камуністычнае партыі. Бальшавікі, абвясціўшы на словах прыгожы кліч, што кожны народ можа самаазначыцца і нават зусім аддзяліцца ад Расеі, у сапраўднасці ўсімі сіламі стараліся захапіць і паняволіць як найбольш народаў. Таму большасць з новапаўсталых рэспублікаў на абшары бyўшае Расейскае Імперыі знайшлася пад пагрозаю новага і яшчэ больш жорсткага паняволення — між імі была і Беларуская Народная Рэспубліка.

У снежні 1918 г. немцы адыходзілі з Беларусі; 9.XII яны пакінулі Менск. На кароткі час урад БНР стаў поўным гаспадаром у сваёй сталіцы. Але з усходу ішлі бальшавіцкія войскі. Беларускія вайсковыя аддзелы, якія былі ў Менску, былі заслабыя, каб супрацьставіцца бальшавіцкай арміі. Беларуская Цэнтральная Вайсковая Рада, створаная яшчэ 3.XI.1917 г. у Менску, да гэтага часу не магла належна разгарнуць свае дзейнасці, бо з невядомых прычынаў царскі галоўны вайсковы штаб быў так размясціў войскі, што ўсе аддзелы, дзе быў паважны працэнт беларусаў, знаходзіліся далёка ад Беларусі; або ў Румыніі, або аж у Сібіры. Праўда, пасля рэвалюцыі там крыху праводзілася так званая беларусізацыя некаторых вайсковых частак і ў Румыніі ўжо была створана 100-тысячная беларуская армія, але румыны катэгарычна адмовіліся прапусціць яе праз сваю граніцу. У Менску ж знаходзіўся толькі кіраўнічы цэнтр з невялікімі вайсковымі адзінкамі, ды і тыя былі спаралізаваныя прапагандаю, каб «не разліваць братняе крыві», хоць якраз той «брат» рыхтаваўся не толькі разліць іхнюю кроў, але і зусім задушыць іх.

Перад прыходам бальшавікоў урад БНР пакінуў Менск і затрымаўся некаторы час у Вільні, потым у Горадні — адтуль выехаў за граніцу.

Бальшавікі займалі Беларусь і адразу пачыналі заводзіць свае парадкі, але ненадоўга, бо вясною 1919 года выбухнула польска-бальшавіцкая вайна. Палякі, маючы ад Антанты добрае аружжа, пацiснулі бальшавікоў далёка на ўсход, займаючы вялікую частку Беларусі; 8.VIII яны занялі Менск. Але паводле Версальскага міру з 28.VII.1919 для Польшчы была вызначана на ўсходзе граніца па так званай лініі Керзона, якая праходзіла каля Беластоку. Таму што палякі занялі вялікі прастор на ўсход ад тае лініі, дык галоўнакамандуючы польскага войска Я. Пілсудскі, каб апраўдаць акупацыю беларускага абшару, выдаў адозву да бyўшых грамадзян Вялікага Літоўскага Княства, кажучы, што польская армія прыйшла на гэтыя землі, каб змагацца «за нашую і вашую вольнасць». І адразу ж польскае ваеннае камандаванне пачало тварыць так званую Польска-Літоўскую дывізію; і стварылі яе амаль выключна з беларусаў, але афіцэры ў ёй былі толькі палякі. Затое Беларускі полк у Горадні, які быў створаны беларусамі ў паразумені з немцамі і летувісамі, палякі адразу ж разброілі (1.VI.1919). Такім чынам адразу ж выявіліся крывадушныя палітыка польскага вайсковага кіраўніцтва адносна Беларусі і адносна ўсяго абшару колішняга Вялікага Княства Літоўскага.

Аднак заява Пілсудскага шмат каго з беларускіх дзеячоў увяла ў зман. Нават некаторыя сябры Рады БНР былі схіліліся ў польскі бок. І між імі былі такія асобы як: Уласаў, Луцкевіч, Лёсік, Тарашкевіч, Серада, Рак-Міхайлоўскі, Смоліч і інш. У Радзе з'явіліся паважныя разыходжанні, якія давялі да поўнага расколу і ўтварэння Найвышэйшае Рады. Але і ў дачыненні да гэтае Рады адносіны палякаў былі не шмат лепшыя, як да Рады БНР. Яны дазволілі ёй стварыць Вайсковую Камісію, але на мемарандум Камісіі з дамаганнем утварыць беларускія вайсковыя аддзелы доўгі час не давалі ніякага адказу. Толькі калі 22.X было ўжо закончана фармаванне Польска-Літоўскае дывізіі і калі ўжо больш не з'яўлялася дабраахвотнікаў, тады з'явіўся дазвол на ўтварэнне беларускіх аддзелаў, але толькі з дабраахвотнікаў.

З іншага боку расейскія бальшавікі і адкрытым, і падступным спосабам імкнуліся не толькі заваяваць Беларусь, але так як-небудзь спаралізаваць дзейнасць Беларускае Народнае Рады. З гэтаю мэтаю было ўтворана Савецкая Беларусь.

Але, вядома, бальшавікам удалося даволі лёгка заняць Беларусь, дык праз месяц пасля абвяшчэння Савецкае Беларусі — 2-га лютага 1919 г. бальшавікі адарвалі ад гэтае свайго вырабу тры губерні: Смаленскую, Магілёўскую і Віцебскую і так абкарнаную Савецкую Беларусь злучылі з Летувіскаю Савецкаю Рэспублікаю, утвараючы так званую Літ-Бел ССР. Гэтае злучэнне афіцыяльна аформлена 27-га лютага. Калі ж некаторыя з беларускіх камуністаў, якія перш займалі становішчы камісараў, спрабавалі запратэставаць супраць гэткага дзеяння, дык Мяснікоў (Мартуні) першы сакратар камуністычнае партыі Беларусі, іх арыштаваў. Калі ж польскія войскі пасля адагналі бальшавікоў за Беразіну, дык нават і тая фікцыя Літ-Белу распалася зусім, выклікаючы самазразумелае незадавальненне нават і ў прабальшавіцка настроеных кругах камунізуючае жменькі беларусаў.

Калі ж летам 1920 г. бальшавікі разбілі палякаў, занялі зноў Беларусь і накіраваліся на Варшаву, дык спатрэбілася ўжо трэцяе па чарзе абвяшчэнне Савецкае Беларусі — 31.VII у размерах ўсяго толькі часткі аднае колішняе Менскае губерні. Цяпер бальшавікі стараліся наспех усюды ствараць сваю цывільную ўладу. Гэтае заданне выконваў Рэвалюцыйны Савет Заходняга Фронту. Тады шмат дзе праявіўся беларускі супраціў бальшавікам. Між нованасаджанымі ўладамі і беларускім жыхарствам мелі месца частыя сутычкі. Ды наогул між беларусаў было так мала прыхільнікаў камунізму, што Рэвалюцыйны Ваенны Савет з'вярнуўся ў Маскву і Петраград, каб адтуль прыслалі камуністычныя кадры для Беларусі. І тыя не замарудзілі выканаць гэную просьбу. Але гэтыя сіламоц насаджаныя бальшавіцкія верхаводы выклікалі незадаваленне беларускага насельніцтва. Атмасфера ўсцяж накальвалася. І вось тады мела сказаць сваё асаблівае слова Случчына.

СЛУЧЧЫНА МАБІЛІЗУЕЦЦА

Для ўсяго беларускага актыву было ясным як дзень, што без свайго войска немагчыма здабыць незалежнасці Беларусі. Усе вышэйуспомненыя падзеі аднагодна сведчылі, што без асаблівага і ахвярнага высілку нельга спадзявацца на якіясь паважныя вынікі ў вызвольным змаганні.

Случчына была аднаю з багацейшых і найбольш сведамых беларускіх правінцыяў і пры тым была параўнаўча спакойнаю і недалёкаю ад Менску. Адразу пасля абвяшчэння незалежнасці Беларусі ў Слуцку быў створаны Беларускі Нацыянальны Камітэт на чале з Паўлам Жаўрыдам, а следам за тым была зарганізаваная беларуская адміністрацыя. Праўда, вясною 1919 г. бальшавікі на кароткі час стварылі ў Слуцку рэўком і зарганізавалі «Сводный Слуцкий Баталион». Беларускі нацыянальны актыў хутка апанаваў той батальён і выступіў з ім супраць бальшавікоў. Каб зліквідаваць тое выступленне і ўвесь батальён з Менску прыязджаў у Слуцк спецыяльны аддзел чэ-ка. Пасля гэтага зноў быў утвораны Слуцкі рэўком, які пачаў складаць спіс усіх слуцкіх жыхароў — мужчын, мяняць усе назовы вуліцаў і шыльды ўстанаваў з беларускіх на расейскія. Але гэта трывала нядоўга.

(Працяг будзе).

ЦЯЖКА СЁННЯ ТВОРЧЫМ ЛЮДЗЯМ! Па-першае, невядома, якія песні спяваць, у якія ідалы верыць. Тое, што ўчора здавалася вечным, як егіпецкія пірамiды, сёння імкліва падвяргаецца карозіі. Памятаю, як на адной з мастацкіх выставак на самым відным месцы вісеў партрэт маладога прыгажуна Брэжнева, але з пяццю Залатымі Зоркамі. І гэта — сацыялістычны рэалізм!

Сёння іншы рэалізм — каб мастаку нешта напісаць, трэба мець не толькі ідэі. Патрэбны грошы, каб купіць фарбы і іншыя матэрыялы. А каб іх купіць, трэба прадаць свой твор. Пажадана не адзін, а некалькі. Але каму прадаць? Большасць нашых людзей жыве празаічнымі клопатамі аб хлебе і кавалку каўбасы.

Сёння цяжка ўсім, а мастакам—асабліва. Гэта пацвердзіць і мінскі мастак Вячаслаў ЛЕМАЧКА. Творы ў яго самабытныя, цікавыя, многія з іх па-сапраўднаму таленавітыя. Але нават гэтага мала, каб у наш час нармальна жыць мастаку. Крыўдна.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фільмы тыдня

● «ЦЁМНЫЯ АЛЕІ» ● «ШКУРА» ● «КАМЕННЫ ПАЛОН» ● «ХТО КАГО!»

НОВУЮ КАЛЯРОВУЮ мастацкую кінастужку «ЦЁМНЫЯ АЛЕІ» стварылі кінамайстры тэатра-студыі «Партрэт» пры ўдзеле навукова-вытворчага аб'яднання «Рафемуфмеханізацыя». У аснову яе пакладзены навелы Івана Буніна з аднайменнага зборніка. Паставіў карціну Вячаслаў Багачоў па свайму сцэнарыю, напісанаму сумесна з Генадзем Кір'яненкам.

...Зборнік навел «Цёмныя алеі» І. Бунін напісаў на схіле гадоў у эміграцыі. Узяўшы за аснову апавяданне «Руся» і дадаўшы да яго некалькі сюжэтных хадоў з іншых твораў зборніка, Вячаслаў Багачоў стварыў свой фільм-дэбют, хутчэй публіцыстычны, чым лірычны. У Буніна дзеянне разгортваецца ў двух часовых пластах. У цяперашнім, аб якім не сказана практычна нічога, і ў настальгічна цудоўным мінулым. У фільме гісторыя пра першае каханне «ўманціравана» ў рэчаіснасць — разбэшчанае і прадажнае жыццё героя, жыццё, з якім ён прымірыўся і якому даўно не супраціўляецца...

Запамінальныя вобразы ствараюць у карціне Вольга Багачова, Аляксандр Мартынаў, Дзмітрый Любшын, Ірына Акулава, Анатоль Ліхавіцкі і іншыя.

КАЛІСЬЦІ БАГАТАЯ АМЕРЫКАНКА, місіс Паркінз, падарыла ў знак дружбы рускаму заапарку рэдкую малпу. Аднак ці то клімат, ці то нязвыклая, зусім не экзатычная ежа зрабілі сваю справу — неўзабаве прыгажун-гарыла адышоў у іншы свет. І гэта якраз напярэдадні чарговага прыезду місіс Паркінз у нашу краіну! Дырэкцыя заапарка ў паніцы. І вось нехта знаходзіць выратавальнае выйсце: у звярыную скуру засоўваюць прыбіральшчыка Храпункова... А пра тое, як разгортваюцца падзеі далей, гледачы даведаюцца, паглядзеўшы каляровую вясёлую кінакамедыю «ШКУРА», створаную кінематаграфістамі незалежнай кінастудыі «Рапід» пры акцыянерным аб'яднанні «Акво» з удзелам кінастудый імя М. Горкага і «Масфільма».

У фільме здымаліся папулярныя кінаакцёры Віктар Праскурын, Станіслаў Любшын, Наталля Фацеева, Міхаіл Свецін, Вячаслаў Нявінны і іншыя.

КІНЕМАТАГРАФІСТЫ КІНАСТУДЫІ «КІРГІЗФІЛЬМ» перадаюць на суд гледачоў новую каляровую мастацкую кінастужку «КАМЕННЫ ПАЛОН».

Каму патрэбна была гэта дарога — праз горныя хрыбты да возера Ісык-Куль? Чыгунка ў месцы, адкуль везці для фронта практычна няма чаго. Але начальства прыкрывалася «стратэгічнымі патрэбамі» і «вышэйшымі меркаваннямі». Магчыма, проста каб палонных немцаў заняць працай. А паколькі гітлераўцы ўкалвалі хоць і якасна, але без асаблівага энтузіязму, то вырашылі прыцягнуць да справы пракладвання шпал у светлую будучыню і ўсё працаздольнае мясцовае насельніцтва. Вось і ўзнікла грандыёзная будоўля, дзе «горы рвалі зубамі» і, харкаючы крывёю, здзяйснялі чарговы бязглузды подзвіг, у імя сацыялізму.

Разам з хлопчыкам Барпы, які з камсамольскім запалам ірвануў у красавіку 1944-га на гэты «кіргізскі БАМ», мы і трапляем у горы, дзе пракладваюць чыгунку палонныя і мясцовыя рабочыя.

З ПАЛІЦЭЙСКІМ КАМІСАРАМ Рэне Буаронам, хабарнікам і прайдзісветам, які, зрэшты, мае і сімпатычныя рысы, гледачы пазнаёміліся ў вясёлай, дасціпнай камедыі «Адчыніце, паліцыя!» (арыгінальная назва «Прадажныя»). Карціна вядомага камедыёграфа Клода Зідзі («Не выпускай з-пад увагі», «Ён пачынае злавацца», «Банзай», «Асацыяцыя зламыснікаў»), якая была ўдастоена ў Францыі вышэйшай кінематаграфічнай прэміі «Цэзар», з вялікім поспехам прайшла і ў нас. Гэтаму шмат садзейнічала, безумоўна, майстэрства выдатнага акцёра Філіпа Нуарэ, для якога была спецыяльна напісана роля Буарона. Няма падстаў сумнявацца ў пракатным лёсе і новай работы Зідзі, якая стала працягам стужкі «Адчыніце, паліцыя!», — «ХТО КАГО?» (у арыгінале — «Прадажныя супраць прадажных»), дзе мы зноў сустрэнемся са старымі знаёмымі. — гора-паліцэйскімі.

Наступны нумар «Звязды» выйдзе ў чацвер, 26 лістапада г. г.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52, 32-41-92, навін — 32-60-13, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91. Тэлефакс: 32-22-03.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63.850.
Зак. № 235.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12